

bb. 72. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

1l La

- 63. magyar-ndk barátsági est
- 64. liszaboni comuna teatr
- 65. megemlékezés az ndk évfordulójáról
- 66. pótlás a 25. sz. hírhez/mta ifj. parlament/
- 67. az új ember kovácsa
- 68. gruz drámai színház
- 69. az ndk nagykövet látogatásai
- 70. időjárásjelentés
- 71. csőtörés
- 72. hírijgyék

-. -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

- 52 -

21⁰⁰

Belföldi hírek

bb. 1. magyar szemüvegkeret -gyár hanoiban

vid ká/1l cz

1974. október 3.

tamási józsef, az esztergomi látszerészti eszközök gyárának dolgozója hazaérkezett hanoiból, ahol három hónapon át irányította a magyar vállalat által szállított szemüvegkeret-gyár berendezéseinek felszerelését és segített a termelés megindításában. munkája elismeréseként a vietnami demokratikus köztársaság kormánya a barátság érdeméremmel tüntette ki.

a magyar vállalat komplett gyárat szállított vietnamba és az új üzem terveit is elkészítette. amint tamási józsef, a vállalat tmk üzemének vezetője beszámolt róla, rövid idő alatt olyan tökéletes összhangot tudtak kialakítani, a vietnami szerelőkkel hogy szinte nem is volt tomácsra szükségük. hasonlóképpen rendkívül rövid idő alatt tanulták meg az új szakmát az üzemben dolgozó fiatal lányok, akiknek ez az első munkahelyük. már megkezdték a tárgyalást az esztergomi vállalattal a gyár bővítéséről. jelenleg egy műszakban évi 200 000 szemüvegkeretet gyártanak, de egymillió darab készítésére akarnak berendezkedni./mti/

-. -

- 1 -

bb. 2. három évtized történetéről - ajánló bibliográfia

i me/sza/il la

1974. október 3.

hazánk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából a fővárosi szabó ervin könyvtár ajánló bibliográfiát ad ki a tájékoztató szolgálatot ellátó könyvtárosoknak. az „új történet kezdődött”, című kiadvány közli a magyar munkásmozgalom történetének tanulmányozásához szükséges művek és cikkek bibliográfiáját, Magyarország külpolitikájával, felszabadulásával, a magyar-szovjet kapcsolatokkal, az újjáépítéssel foglalkozó dokumentumgyűjteményeket, ezenkívül emlékiratokat tanulmányokat, visszaemlékezéseket a földreformról, a szocialista gazdaság fejlődéséről, válogatást a felszabadulás óta megjelent szépirodalmi kutatásokból. ismerteti az 1974. második felében és az 1975-ben megjelenő műveket. főleg a közművelődési könyvtárakban megtalálható, illetve könnyen beszerezhető irodalmat ajánlj, s ezzel értékes segítséget nyújt az iskolai tanulóknak, pedagógusoknak, szocialista brigádoknak, tudományos kutatóknak, általában mindazoknak, akik hazánk felszabadulásának körülményei, a három évtized története iránt érdeklődnek./mti/

--

bb. 3. vadász-siker sopron környékén

vid ká/il cz

1974. október 3.

befejeződött a szarvasbögés a sopron környéki erdőkben. a soproni tanulmányi erdőgazdaság 8500 hektáros rezervátumában kitűnő vadászeredmények születtek: a külföldi és a hazai vadászok 34 bikát lőttek ki, köztük egy aranyérmest, az aranyérmes trófea súlya 10 kiló 35 deka volt. ezenkívül 7 trófea ezüst, tizenkettő pedig bronzérmes minősítést kapott.

a szarvasvadászatok befejeztével kezdetét veszi a fácán vadászat. az erdős ligetes területekre tavasszal 10 ezer mesterségesen keltetett fácáncsibét engedtek ki./mti/

--

- 2 -

bb. 5. helikopteres növényvédelem a dunántúli gesztenyésekben

vid cz il

1974. október 3.

hosszu ideje foglalkoztatja a kutatókat a szelid-gesztenye növényvédelme. a nyár elején még kiválóan ígérkező termés augusztusban rendszerint 50-70 százalékos károsodást szenved, dr. bürgés györgy, a keszthelyi agrártudományi egyetem növényvédő intézetének adjunktusa több éves megfigyelés után pontosan meghatározta a gesztenye kártevőinek rajzás idejét, s mert pusztításukat a 15-20 méter magas fákon hagyományos védekezési módszerekkel nem tudták megakadályozni, a kutató javasolja a helikopteres növényvédelmet mert amelynek hatását a nyugat-dunántúli gesztenyésekben már kipróbálták.

a nemesítési száz éves gesztenyében ezzel a módszerrel 5 százalékos mértékben csökkentették a kártevők okozta veszteséget.

a kutató munkája alapján kidolgozták az éves növényvédelmi naptárt és a helikopteres védekezés legjobb módszereit./mti/

--

bb. 7. színházi táncosokat képeznek pécsen

vid ká/il cz

1974. október 3.

pécsen táncos iskola nyílt az új tanévben, az egyetlen, Magyarországon. a művészeti szakközépiskola keretében működő tagozat végvári zsuzsa balettoktató, igazgatóhelyettes irányításával - színházi táncosokat képez. a magyar táncművészek szövetsége nemrég felmérte a színházak igényét és kiderült, hogy legalább 70-80 táncosra volna szükségük jelenleg s a „keresslet”, évről-évre nő irántuk. az oktatási minisztérium támogatásával és a pécs városi tanács védnökségével - több évi előkészítő munka után - most megindulhatott a középszintű táncoktatás. az iskola felhívására az ország egész területéről négyszázan jelentkeztek felvételre, akik közül háromszáz lány és fiú tett alkalmassági vizsgát. végülis huszonhárman kaptak helyet a táncos iskolában, ahol igen keményen dolgoznak a gyerekek: heti husz szakmai órájuk van és emellett ugyanugy tanulják a közismereti tárgyakat, mint a többi diák.

/folyt.köv./

- 3 -

bb.7 / színházi .... folyt./ il

a pécsi nemzeti színház lehetővé tette számukra, hogy bekapcsolódjanak a színház életébe, előbb nézőként, majd statisztaként, ami egyaránt szolgálja emberi és szakmai fejlődésüket. tanárai a híres pécsi balett tagjai, vezetői. a negyedik év után a diákok szakérettségi vizsgát tesznek és „színházi táncos”, oklevelet kapnak, amellyel színházaknál helyezkedhetnek el. a pécsi iskola 1978-tól évente mintegy husz táncost bocsájt majd ki. a legtehetségesebbek tovább képezhetik magukat és balettművészek lehetnek. /mti/

--

felhasználható 9. órától

bb. 8. olcsó étkezési lehetőségek a 9. és a 20. kerületben - ülést tartott a 20. kerületi tanács végrehajtó bizottsága

t gy/pá/hi/il la

1974. október 3.

a délpesti vendéglátóipari vállalat fontos feladatot tölt be a ferencváros és pestszécsény közétkeztetésében. a vállalat mostani tervidőszakban több új melegkonyhás biszrot vendéglőt nyitott meg e két kerületben. az ételforgalom növelésére tett intézkedésekről a 20. kerületi tanács csütörtöki végrehajtó bizottsági ülésén tárgyaltak.

az utóbbi esztendőben mintegy 9 millió forintot fordítottak a meglévő konyhák berendezéseinek korszerűsítésére. a többi között fűtéskorszerűsítési munkákat végeztek a tücsök vendéglőben, a vidám étteremben és a rákóczi étteremben. több mint 40 új mélyhűtő berendezés segíti a munkát, 89 automata kávégépet vásároltak. a nagy alapterületű üzletek takarítási munkáját négy padlótisztító gép és öt nagyteljesítményű mosogató berendezés segíti. az ülésen megállapították: a vállalat évi forgalmának 56 százalékát a ferencvárosi vendéglők bonyolítják le. az utóbbi esztendőben mindkét kerületben megszervezték az iskolatej-akciót, s ugyancsak az ifjúság ellátása érdekében lehetővé tették a diákok előfizetéses étkezését.

/folyt.köv./

- 4 -

bb.8./olcsó .... folyt./ il

az elsőosztályú melegkonyhás üzletekben bevezették a turistamenüt, s a másodosztályú üzletekben az ebéd és vacsora menüt. a lakosság örömmel fogadta, hogy valamilyen vendéglőben 10-20 százalékos árengedménnyel biztosítják ezt a kedvezményes étkezést. dicséretre méltó, hogy az üzletek kínálata mind változatosabb, jól alkalmazkodik a fogyasztók igényeihez. különösen nagy számmal szerepelnek az étlapon az olcsó ételek. a korszerű táplálkozás érdekében a vállalat korszerűsítette a technológiát. a többi között növelte a mirelit készítmények feldolgozását: az idén több mint 15 vagon mirelit árut használnak fel. /mti/

--

bb. 9. vállalati telepekről, lakókocsikból loptak

i bc s hi/il la

1974. október 3.

fiatalok sorozatos bűncselekményei ügyében ítélkezett a központi kerületi bíróság. az ügyben felelősségre vontak kisgyermekkoruktól ismerték egymást, szabadidejüket együtt töltötték az illatszert ut környékén ötletszerűen előzetes megbeszélés nélkül hajtották végre „akcióikat”, a 9. és a 10. kerületben bemásztak vállalati telepekre, és onnét különféle dolgokat elloptak. több helyen behatoltak vállalati lakókocsikba is, és a kezük ügyébe került használható tárgyakat - különböző szerszámokat, munkaeszközöket - elémelték. két vállalati telephelyről targoncákról műanyag gombokat szereltek le és azokból játékszereket készítettek. egyes műhelyekben nemcsak loptak, hanem más módon is kárt okoztak. egyikük működésbe hozott egy villamostargoncát azzal a radiátornak ütközött, amely behorpadt, tetőszerkezete megroggyant. egyik irodában italt találtak, s a poharakat kancsókat össze törték. a szunyoghálót lefeszítve bemásztak egy házba és onnét órát, kerékpárt, fényképezőgépet vittek el.

a bíróság horváth sándor 20 éves betanított lakatost másfél évi szabadságvesztésre, négy fiatalok társát pedig rövidebb tartamu - egyiküknél végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. /mti/

a motor leégett. Múskor beültek a csillékbe, az egyik csille a csőrlőház oldalához ütközött

- 5 -

bb. 4. magyar-ndk építőgépgyártási kooperáció

i sz/ie/il la

1974. október 3.

a következő években tovább bővül a magyar-ndk kooperáció az utépitő, aszfaltkeverő berendezések gyártásában. elősegítésére nikex külkereskedelmi vállalat közreműködésével a közúti gépellátó vállalat és ndk-beli partnere együttműködési szerződést kötött többek között újabb típusu, nagyteljesítményű utépitőgépek közös tervezésére.

hazánk egy korábbi kgst szakosítási megállapodás értelmében az óránként 50 tonna kapacitásunál kisebb teljesítményű utépitő berendezéseket gyártják az ndk vállalatok pedig a közép- és nagyteljesítményű gépeket. ma már azonban egyre több 60-80 sőt 100 tonna kapacitású aszfaltkeverőre is szüksége van építőiparunknak, így az ndk-ból származó import évről-évre nő. ezért a két partner vállalat kooperációs egyezménye szerint - magyar részegységekért az ndk-beli cég több berendezést exportál hazánkba, és szó volt harmadik piacra történő szállításokról is, hiszen a szocialista országokon kívül fejlett tőkés országokból és az arab államokból is érdeklődnek ilyen berendezések iránt. az egyezmény alapján a közúti gépellátó vállalat szárítódob gépegységeket gyárt a német cég aszfaltkeverő berendezésekhez. a próbaszállítások után az idén a nikex már 100 szárítódobot szállít partnerének csaknem félmillió rubel értékben. a tervek szerint jövőre a magyar export megháromszorozódik.

jelenleg hat komplett nagyteljesítményű aszfaltkeverő berendezés működik magyarországon, ezeket elsősorban az autópályák felújításánál autópályák építésénél használják. a következő években ezekből az egyenként 200 000 rubel értékű gépekből évi 3-4-et kíván beszerezni a külkereskedelmi vállalat. az újabb típusok közös kifejlesztéséről, gyártásáról és már a hosszútávú kölcsönös szállításokról is tárgyalnak./mti/

.-.

- 6 -

bb. 6. Legfelsőbb bírósági irányelv a szülőtartásról

i pr/pá/hi/il la

1974. október 3.

hazánkban az idős, vagy munkaképtelen lakosság eltartásának terhét túlnyomórészt a társadalom vállalja magára, a rászoruló szülőkről való gondoskodásban azonban a gyermekeknek, egyes esetekben az unokáknak is osztoznuk kell - szögezi le a legfelsőbb bíróságnak most közzétett, módosított irányelve a szülőtartásról.

a családjogi törvény a rászoruló szülők eltartását - házastárs hiányában, vagy ha a házastárs arra nem kötelezhető - elsősorban a leszármazókra hárítja. mégis vannak - s ezt közzefogásunk is mélyen elítéli - olyanok, akik - bár kereseti jövedelmi és vagyoni viszonyaik lehetővé tennék - nem teljesítik önként a tartásra szoruló szülőkről való gondoskodás erkölcsi és jogi kötelezettségét, azt a társadalomtól, vagy hozzátartozójuktól, sőt olykor idegenektől várják. a tapasztalatok szerint sok szülő inkább vállalja a nélkülözést, mintsem peres uton követelje gyermekétől törvény biztosította jogait. /éppen ezért a szülőtartás díj iránti perek száma a tartásdíjra rászorultakhoz mérten igen alacsony./

a társadalom nem nézheti közönyösen hogy némelyek - az állam, esetleg idegenek emberséges támogatására számítva - nélkülözésnek teszik ki szüleiket. ezért - hangsúlyozza az irányelv, - a szülőtartási perekben hozott ítéletekben is hangsúlyt kell kapnia annak az elvnek hogy a leszármazóknak nemcsak jogi, hanem erkölcsi kötelezettsége is az arra rászoruló szülő, nagyszülő támogatása.

a legfelsőbb bíróság a szülőtartással kapcsolatban már több jogalkalmazási kérdésben adott iránymutatást, a szülőtartási perek társadalmi jelentősége, a szocialista erkölcsi felfogás érvényre juttatása és a bíróságokra e téren háruló feladatok maradéktalan betöltése azonban átfogó, elvi irányítást indokol. ezért született meg a legfelsőbb bíróság irányelve, amely figyelembe veszi az igazságügyi minisztérium által folytatott felügyeleti vizsgálat adatait, valamint a saját ítélkezése során szerzett tapasztalatokat.

/folyt.köv./

- 7 -

bb. 6./legfelsőbb .... folyt./ il

tartásra az a szülő jogosult, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyainál fogva teljesen vagy részben nem tudja magát eltartani, és akinek tartásra kötelezhető házastársa nincs. a rászorultság körében a tartást igénylő egészségi állapotának, családi viszonyainak és életkörülményei alakulásának beható vizsgálata is szükséges. a tartási igényt érvényesítő szülő rászorultságának megítélésében még nem alakult ki egységes ítélkezési gyakorlat. egyes bíróságok abból, hogy a munka általános alkotmányos kötelezettség, továbbá hogy a törvény a munkaképes rokonok közül csupán a szükséges tanulmányait folytató leszármazót jogosítja fel a tartásra, azt a következtetést vonták le, hogy a szülő is - életkorára tekintet nélkül - csak teljes, vagy részleges munkaképtelensége esetén tekinthető rászorultnak. más bíróságok viszont abból indultak ki, hogy a munkakötelezettség általános alkotmányos és szocialista erkölcsi elve a nyugdíj-korhatárt elért személyekre általában nem terjed ki, s így a nyugdíj-korhatárt betöltött szülőt abban az esetben is jogosultnak ítélték a tartásra, illetőleg a tartáskiegészítésre, ha egyébként nem, vagy nem teljesen munkaképtelen.

mindkét álláspont téves, - huzza alá a legfelsőbb bíróság irányelve. bár a szülőtartásdíj iránti igény jogszerűsége szempontjából az életkornak, különösképpen pedig a nyugdíj-korhatár betöltésének komoly jelentősége lehet, ez egymagában nem alapozza meg az igény jogosságát. a helyes döntéshez a vagyoni és jövedelmi viszonyok tisztázása mellett minden esetben szükséges a tartást igénylő egészségi állapotának családi viszonyainak és életkörülményeinek alakulásának körültekintő vizsgálata is. lehetséges, hogy a nyugdíj-korhatárt betöltött szülő, aki több gyermeke felnevelésének nehéz terhét évtizedeken át hordozta és emiatt testileg törődött állapotba került, maradék munkaerejének megfeszítésével még szert tudna tenni némi jövedelemre. a társadalmi közfelfogás szerint azonban ez nem várható el tőle pusztán avégett, hogy erre képes leszármazóit a tartás kötelezettsége alól mentesítse. az ilyen szülő tartási igénye tehát más megítélést kíván, mint azé a testi és szellemi erejének teljes birtokában levő szülőé, aki a nyugdíjkorhatár betöltését követően megélhetésének terhét gyermekeire kívánja áthárítani, jóllehet nincsenek olyan okok, amelyek őt kereső tevékenységében akadályoznák. az irányelv kimondja, hogy a rászorultság vizsgálatánál nemcsak a tartást igénylő keresetét illetőleg keresőképességét kell számba venni, hanem vagyoni, jövedelmi viszonyait is.

bb. 6./ legfelsőbb ... 2. folyt./ il

kit lehet tartásra érdemtelennak tekinteni? erre a kérdésre az irányelv a következő utmutatást adja: a szülőtartásra való jogosultság erkölcsi alapja az a családi kapcsolat, amely a gyermeket a neki életet adó és érte áldozatot hozó szülőjéhez feloldhatatlanul köti. ezt kell döntően figyelembe venni a tartásra való jogosultság elbírásánál. ebből következik az is, hogy ez a jogosultság csak a szülői köteleességek erkölcsileg olyan súlyos megsértése esetén enyészik el, amely a szülőt a tartásra a társadalmi erkölcsi felfogás szerint érdemtelenné teszi. ez az egészen kivételes helyzet abban az esetben következik be, ha a szülő a gyermekkel szemben kötelezettségeit olyan súlyosan sértette meg, ami az alapvető erkölcsi elvek teljes semmibe vételére mutat, s ami miatt az igény elutasítását a szülői hivatás megbecsülésére irányuló általános nevelés érdeke is indokolja. nem lehet azonban a szülői köteleesség ilyen súlyos megsértésének tekinteni például azt, hogy a szülő az apaság, illetőleg az anyaság megállapítása iránti perben védekezett, vagy csupán a megítélt vagy felajánlott tartásdíjat fizette, illetőleg - anyagi nehézségei, kedvezőtlen életviszonyai miatt - gyermekét nem tudta megfelelően ellátni, mások vagy intézet gondozására bízta, stb. nem szünik meg a vér szerinti szülő tartási jogosultsága egymagában abból az okból sem, hogy helyette mostoha szülő, vagy nevelőszülő nevelte a gyermeket.

a törvény a szülőtartás mértékét úgy határozza meg, hogy a kötelezett a tartás teljesítése képpen köteles anyagi viszonyaihoz képest a jogosultat mindazzal ellátni, ami annak megélhetéséhez szükséges. a szükséges tartást azonban nem lehet a létminimummal azonosítani. nem jelenhet szükös tartást, különösképpen akkor nem, ha a tartásra kötelezett kereseti, jövedelmi, vagyoni viszonyai s teljesítő képessége - az életszínvonal általános emelkedésének megfelelően - a szülő számára is magasabb életszínvonalat tenne lehetővé. nem fér össze a szocialista erkölcsi felfogással, hogy a gyermeket annak idején áldozatosan nevelő szülő szükös körülmények között tengődjék, míg gyermekei jól keresnek és magas életszínvonalon élnek.

/folyt.köv./

bb. 6./Legfelsőbb ... 3. folyt./ il

a szülőtartás iránti perekben - hangsúlyozza az irányelv - a családi kapcsolat erkölcsi tartalmára és bensőséges jellegére tekintettel elő kell mozdítani, hogy a felek a szülőtartás kérdését lehetőleg egyezséggel rendezzék. a bíróság a szülőtartási perekben hozott marasztaló döntéseivel a társadalomnak az idő, eltartásra szoruló személyek iránti felelősségérzetét is kifejezésre juttatja. a szülőtartás megítélésével azonban a bíróság munkája nem ér véget, gondoskodni kell arról is, hogy határozatának érvényt is szerezzon. evégből közvetlen felhívás /letiltás/ útján kell biztosítani a megítélt tartásdíjnak a munkabérből és hasonló járandóságokból ön történő behajtását sőt a bíróság akkor jár el helyesen, ha végrehajtó útján ellenőrzi a felhívás /letiltás/ foganatosítását. a bíróságoknak minden törvényes intézkedéssel elő kell segíteniük, hogy a tartásra szoruló szülők jogai hatékony védelemben részesüljenek./mti/

-.-

- 10 -

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. bíró józsef expozéja

t szö/gg um zs

1974. október 3.

rendelkezésre bocsátjuk dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter parlamenti expozéját, amely az országgyűlés csütörtöki tanácskozásán hangzik el. a beszéd e m b a r g ó s c s a k j e l z é s r e használható fel.

x x x

a miniszter bevezetőben hangsúlyozta: a felszabadulás óta eltelt immár három évtized tanúsítja, hogy létfontosságú érdekünk fűződik a nemzetközi munkamegosztásban való részvételhez. a belső adottságok - és pedig az a tény, hogy nyersanyagban és energiahordozókban nagymennyiségű behozatalra szorulunk, továbbá hogy felvevő piacaink, beruházási, kutatási erőforrásaink korlátozottak - arra készítetnek bennünket, hogy maradéktalanul bekapcsolódjunk a nemzetközi munkamegosztásba és kihasználjuk azokat az előnyöket, amelyek a termelés fejlesztéséhez és a gazdaságos kivitelhez szükségesek. a nemzetközi munkamegosztás nyújtotta lehetőségek révén szeljesítjük felvevő piacainkat, a beruházási és kutatási erőforrásokat és a követelményeknek megfelelően alakíthatjuk ki a népgazdaság szerkezetét.

/folyt.köv./

- 1 -

bkk 1./ biró józsef ...1.folyt./um

a tudományos-műszaki forradalom és a nemzetközi munkamegosztás kiszélesedése a szocialista és tőkés világgazdaságban egyaránt mélyreható változásokat idézett elő. határukra mindkét világgazdaság gyors ütemben fejlődött, jelentősen bővült a termelés. a mennyiségi igényekkel szemben világszerte fokozatosan a korszerű, magas színvonalu termékek iránti igények kerültek előtérbe. általában élénkült a nemzetközi együttműködésre való hajlandóság, és jellemzővé vált a nemzetközi gazdasági kapcsolatok sokrétű formáinak kibontakozása. a nemzetközi munkamegosztás szélesedése következtében a világkereskedelem erőteljesen fejlődik, növekedési üteme meghaladja a világtermelés növekedését. ma már egyetlen ország sincs a világon, amely megengedhetné magának, hogy önállóan gazdálkodást folytasson. különösen nem engedheti ezt meg Magyarország.

az általános világjelenségek alól hazánk sem vonhatja ki magát. a fejlődés azt mutatja, hogy hazánk gazdaságában is érvényesülnek a korszak tendenciái. a nemzeti jövedelem és a társadalmi termék növekedésének ütemét - a felszabadulás utáni években - hamarosan meghaladta a külkereskedelmi forgalom növekedése, és ezt azóta is évről-évre megállapíthatjuk. ma már kivitelünk értéke a nemzeti jövedelem mintegy 40 százaléka. a nemzeti jövedelem minden 1 százalékos növekedése pedig a külkereskedelmi forgalom 1,5 százalékos meghaladó bővülésével jár együtt. külkereskedelmi forgalmunk - a világkereskedelem növekedésével összhangban - gyors ütemben növekszik. adottságaink miatt behozatalunk kiegyenlítéséhez a szükséges fizetőeszközöket lényegében kivitelünk révén kell megszerezni. az elmondottak is bizonyítják, hogy a külkereskedelem jelentős szerepet tölt be gazdasági életünkben, a népgazdaság fejlesztésében. a külkereskedelem így egzisztenciális kérdés számunkra. ahhoz, hogy az ország külkereskedelme megfeleljen a követelményeknek, szabályozni kell számos tevékenységet, amely a népgazdaság ágazataira közvetlenül hat, a külkereskedelmi érdekeinknek megfelelően. külkereskedelmünknek összetett feladatokat kell megoldania. a termelés, a fogyasztók érdekei és a megoldandó feladatok szoros egységben jelentkeznek a külkereskedelemben. a törvényjavaslatban szükségszerűen a népgazdasági és a külkereskedelmi érdekek egysége jut kifejezésre. alkalmas arra, hogy szilárdítsa és szélesítse a nemzetközi munkamegosztásban való részvételünket és segítse a népgazdasági tervek sikeres végrehajtását.

/folyt.köv./

- 2 -

bkk 1./ biró józsef ...2.folyt./um

a törvény megalkotása azért is fontos, mert eddig nem volt olyan jogszabály, amely a népgazdaságnak ezt a fontos ágát jogilag egységbe fogta volna, és biztosította volna az egységes végrehajtást és értelmezést. a társadalom és a népgazdaság érdekeit szolgáló törvény maradéktalan végrehajtása megköveteli, hogy a benne foglaltakat mindenki egységesen értelmezze és hajtsa végre. aki külkereskedelemmel akar foglalkozni, annak a törvény összes rendelkezéseire szigorúan kell tartania magát, függetlenül attól, hogy a népgazdaság melyik szektorában gazdálkodik. a javaslat tehát az állami vállalatokra és szövetkezetekre egyaránt irányadó.

a miniszter a továbbiakban kiemelte:

a törvényjavaslat megerősíti a külkereskedelem állami monopóliumát és annak alapján a külkereskedelem területén világos és egységes jogi rendet teremt. a javaslat rendelkezéseiből egyértelmű, hogy a külkereskedelmi monopólium kizárólag az államot illeti meg. az állam feladata, hogy kialakítsa a külkereskedelem nemzetközi feltételeit, létrehozza a külkereskedelem szervezeti rendszerét, jogot adjon külkereskedelmi tevékenység folytatására, irányítsa és ellenőrizze a tevékenységet. a szocialista külkereskedelmi monopólium ismérve, hogy azt a minisztertanács által kijelölt központi állami szerv, a külkereskedelmi minisztérium gyakorolja. ez nem ellentétes azzal, hogy a minisztertanács valamely kérdésben a hatáskört magának tartja fenn, magához vonja, vagy más szervre ruházza.

a külkereskedelmi monopólium és az azon alapuló jogi rend sérthetlenségét a végrehajtás során feltétlenül biztosítani fogjuk. a javaslatnak ugyanakkor nem célja a gazdálkodó szervezetek lehetőségeinek bármely szűkítése vagy a meglévő helyzet megmerevítése. a javaslat a gazdálkodó szervezetek számára külgazdasági kapcsolataik alakításához - törvényes keretek között - széleskörű jogokat és cselekvési szabadságot biztosít.

/folyt.köv./

- 3 -

bkk 1. /biró józsef ...3.folyt./um

a javaslat egyértelművé teszi, hogy a külkereskedelmi politika az általános gazdaságpolitika része. alapelveit mindenkor a középtávu népgazdasági tervről szóló törvény állapítja meg. ennek alapján a külkereskedelmi politika kereteit és irányelveit - általában az éves népgazdasági tervben - a minisztertanács határozza meg, míg a részletkérdések kidolgozása a külkereskedelmi miniszter feladata. a külkereskedelmi politikára vonatkozó rendelkezések biztosítják a javaslatnak a népgazdasági tervezésről szóló 1972. évi vii. számú törvényvel való összhangját is.

a törvényjavaslat leszögezi azokat az elveket, amelyeknél külkereskedelmi politikánk alapul. ilyen elsősorban a nemzetközi kötelezettségek tiszteletbentartása, az egyenjóság, a kölcsönös előnyök biztosítása és a megkülönböztetéstől való mentesség. hazánk jelenleg 144 országgal tart fenn kereskedelmi kapcsolatot, 83 országgal van államközi szerződésünk.

biró józsef aláhuzta, hogy a szocialista országokkal való gazdasági kapcsolatok fejlesztése tudatos törekvés, mert politikai és társadalmi előrehaladásunk bázisa a velük és ezen belül a szovjetunióval való kapcsolatok szilárdítása. gazdasági fejlődésünk a felszabadulás első napjaitól a szocialista, illetve a kgst-országokkal megvalósított együttműködésre épül. áruforgalmunk kétharmadát a szocialista országokkal bonyolítjuk. ezen belül legnagyobb a forgalmunk a szovjetunióval, amely az összforgalomban 35 százalékos arányt képvisel.

szocialista viszonylatu kereskedelmünk a népgazdasági tervek összehangolásán alapuló államközi szerződésekkel szabályozott tartós és tervszerű keretek között bonyolódik le. a szocialista országok együttműködése gazdálkodó szervezeteink számára megbízható és állandó piacot jelentenek. számos ipari ágazatunk, így például a járműipar, a hajógyártás, a műszeripar, a híradástechnikai ipar és a gyógyszeripar ki-fejlődése elképzelhetetlen lett volna a szocialista piacok értékesítési lehetőségei nélkül.

/folyt.köv./

bkk 1. /biró józsef 4.folyt./um

a szocialista országok gazdasági együttműködésének új, rendkívül fontos szakaszát jelenti a kgst-tagországok gazdasági integrációja. hazánk a kgst-tagországok komplex programjának és a szocialista gazdasági együttműködés megvalósításának tevékeny részese. ez a nemzetközi együttműködés a népgazdaság minden ágazatában meghatározó jellegűvé válik. egyre inkább teret nyernek a termelési- együttműködési és szakosítási szerződések, valamint a nemzetközi gazdasági kapcsolatok olyan újszerű formái, mint például a közös beruházások, nemzetközi gazdálkodó szervezetek létesítése. sokoldalú, összehangolt nemzetközi együttműködést igényelnek az olyan vállalkozások, mint például a barátság ii. olajvezeték felépítése, az orenburgi gázvezeték és a 750 kv-os villamostávvezeték megépítése.

a kölcsönös előnyök alapján sokoldalú gazdasági kapcsolatot alakítottunk ki a fejlődő országokkal. kivételünkben továbbra is a gépek, a fejlődő országok kibontakozó iparának szükségleteit biztosító félkésztermékek domináltak, míg a behozatal döntő többségét a népgazdaság számára fontos nyersanyagok és mezőgazdasági termékek képezték. komoly erőfeszítéseket tettünk, hogy a fejlődő országokból származó ipari és mezőgazdasági nyersanyagok behozatalát a kétoldalú gazdasági kapcsolatok fejlesztésével oldjuk meg, úgy hogy a népgazdaság növekvő nyersanyagigényét hosszútávú együttműködési programok, hosszulejártatú államközi és magánjogi szerződések keretein belül biztosítsuk. ennek eredményeként a gyapot, nyersfoszfát, növényi és állati eredetű takarmány, kávé és kakaó beszerzése szinte teljesen olyan területekről történik, ahol szükségleteinket államközi egyezmények biztosítják. ma már belföldön - a hagyományos trópusi termékek mellett - egyre ismertebbé válnak a fejlődő országokból származó különféle textil- és bőripari termékek, szőnyegek, kozmetikumok.

a fejlődő országokkal folytatott gazdasági kapcsolataink politikai feltételei tovább javultak, államközi kapcsolatainkban a kedvező tendenciák voltak túlsúlyban. általános tapasztalat, hogy a fejlődő országok termelési szerkezete jó alapot nyújt a kölcsönösen előnyös kapcsolatok fejlesztéséhez. a fejlődő országok számára - összhangban a nemzetközi szervezetekben hozott határozatokkal - egyoldalú vám-kedvezményeket nyújtunk. támogatjuk a fejlődő országok köövetelését, hogy a nemzetközi kereskedelemnek az imperializmus korszakában kialakult, számukra hátrányos feltételeit változtassák meg.

/folyt.köv./

bkk 1. /biró józsef ...5.folyt./um

a békés egymás mellett élés politikájának valóra váltása érdekében, a kölcsönös érdekek figyelembevételével, a teljes egyenjogúság biztosításával fejlesztjük kereskedelmi, gazdasági kapcsolatainkat a tőkés országokkal.

külkereskedelmi forgalmunk dinamikusan fejlődött az elmúlt évek során. ma már hosszulejáratu kereskedelmi, műszaki-tudományos, termelési együttműködési megállapodások sora van érvényben. partnereink általában felismerték a szocialista országok által szorgalmazott hosszulejáratu megállapodások előnyeit és azt, hogy Magyarország kereskedelmének a szocialista országokkal folytatott tervszerűsége és biztonsága kiegyensúlyozott, kockázatmentes kereskedelmet jelent számukra is. a kgst-tagországok együttműködésének keretében megvalósuló nagyszabásu célok tovább növelik a magyar piacon a nem-szocialista országok cégeinek szállítási lehetőségeit.

a kölcsönös érdekek elismerését jelenti a legnagyobb kedvezmény elve szerinti elbánás alkalmazása. ezt még nem minden országtól kaptuk meg. nem rajtunk múlik tehát, hogy mi sem tudjuk valamennyi országnak biztosítani. az általános vám- és kereskedelmi egyezményhez, a gatt-hoz történt csatlakozásunk komoly előrelépést jelent ezen a téren. biztosítja, hogy a magyar gazdálkodó szervezetek külkereskedelmi tevékenységüket a világkereskedelemben általában érvényesülő feltételek mellett folytassák. lehetőséget ad továbbá számunkra, hogy részt vegyünk azokon a sokoldalú tárgyalásokon, amelyeknek célja az áruforgalmat sújtó vámok csökkentése és az egyéb kereskedelmi akadályok megszüntetése. kétoldalú kapcsolatainkban, és a nemzetközi fórumokon egyaránt határozottan fellépünk a kivitelnket hátrányosan érintő megkülönböztető intézkedések ellen. különösen fontosnak tartjuk a magyar kivitelt fékező mennyiségi korlátozások mielőbbi felszámolását. szükségesnek tartjuk, hogy az európai gazdasági közösség vonja vissza azokat az érdekeinket sértő, egyoldalú intézkedéseket, amelyek megakadályozzák olyan hagyományos termékeinknek, mint az élőmarha és marhahús, az európai gazdasági közösség tagországaiba történő kivitelét.

/folyt.köv./

bkk 1. / biró józsef ...6.folyt./um

az egyesült államok - politikai megfontolásokból - eddig nem tette lehetővé, hogy vállalatunk a legnagyobb kedvezmény elve alapján kereskedjenek usa-beli vállalatokkal. ennek megfelelően természetesen mi sem biztosítjuk az amerikai áruk számára a legnagyobb kedvezmény elve szerinti elbánást. ez a helyzet kereskedelmi kapcsolataink fejlesztésének jelenleg komoly akadálya.

a nehézségek ellenére a tőkés országokkal folytatott kereskedelem kilátásai kedvezőek. valós alapja a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének a békés egymás mellett élés normáinak mind szélesebb körü térnyerése. figyelemmel a nemzetközi életben végbement pozitív változásokra, joggal feltételezhető, hogy az európai biztonsági és együttműködési konferencia sikeres lezárása és annak eredményei e folyamatnak jelentős lendületet adnak, és a tőkés országok a velünk szemben alkalmazott kereskedelempolitikát - már csak saját export-érdekeik miatt is - liberalizálják.

a külkereskedelmi tevékenységre jogosult gazdálkodó szervezetek köre az elmúlt években jelentősen bővült. külkereskedelmi tevékenységet ma több, mint 100 gazdálkodó egység fejt ki, amelyek különböző szervezeti formában működnek. a külföldi vállalatok kereskedelmi képviselőit állami képviselői vállalatokat hoztuk létre.

a törvényjavaslat a külkereskedelmi jog megadásának csupán legfontosabb feltételeit határozza meg. a javaslatban megjelölt kereteken belül a gyakorlat az adott időszak gazdaságpolitikájától függően fog kialakulni. könnyítést tartalmaz a javaslat a termelési-együttműködési és szakosítási szerződésekkel kapcsolatban. az ilyen szerződések előkészítésében és megkötésében - ha a feltételek adottak - a gazdálkodó szervezet külkereskedelmi jog nélkül is részt vehet.

/folyt.köv./

bkk 1. /biró józsef ...7.folyt./um

a külkereskedelem szervezeti rendszerében végbement változásokkal egyidejűleg lényegesen megváltoztak a külkereskedelmi vállalatok és a kivitelre termelő, illetve a behozott termékeket felhasználó belföldi gazdálkodó szervezetek gazdasági és jogi kapcsolatai. a külkereskedelmi vállalatok és a termelő vállalatok szerződéses kapcsolataiban azok a formák váltak elsődlegessé, amelyek megteremtik a szervezetek gazdasági érdekazonosságát, és amelyek biztosítják a termelésnek a külső gazdasági környezettel való kapcsolatát. ezek a formák eddig eredményesen szolgálták külkereskedelempolitikai célkitűzéseinket. továbbfejlesztésük azonban változatlanul feladat, és ennek érdekében a szükséges előkészítő munkálatok széles körben megindultak, bevonva a tudományos élet képviselőit is. bár a javaslat a külkereskedelmi és a termelő vállalatok kapcsolatának alapelveit rögzíti és az együttműködés keretében meghatározza e szervezetek alapvető feladatait is, a szerződéskötési rendszer korszerűsítése - jogrendszerünk általános követelményeihez alkalmazkodva - nem a külkereskedelmi törvény, hanem a polgári törvénykönyv és az azon alapuló minisztertanácsi szintű jogszabályok keretei között valósul meg. egyebek között a külkereskedelmi és a termelő vállalatok felelősségének pontosabb meghatározása a célunk. a szerződési formák sorában előtérbe kívánjuk helyezni az érdekelt vállalatok még szervezettebb és hatékonyabb együttműködését, a népgazdasági érdekeket maradéktalanul biztosítva.

a külkereskedelem irányítása harmónikusan illeszkedik tervgazdálkodásunk rendszerébe - folytatta biró józsef. az irányítás egyik fontos feladata, hogy biztosítsa minden államközi kötelezettségünk maradéktalan teljesítését. ehhez kölcsönös érdekek fűződnek. a rögzített kontingenseket gazdálkodó szervezeteinknek teljesíteniük kell. ha erre nem kerül sor, a törvényjavaslat megadja a kellő felhatalmazást a szükséges állami intézkedések megtételére. gazdaságirányítási rendszerünkben általánosan érvényesül az a szabály, hogy az állam a népgazdasági lehetőségek figyelembevételével kiküszöböli az esetleges anyagi hátrányt, amely az egyedi utasítás végrehajtása során keletkezik. a javaslat ezt a szabályt a külkereskedelem körében most a törvényszintjére emeli. eddigi tapasztalataink szerint, meghatározott tevékenységre történő utasítás csak kivételes esetekben születik majd.

/folyt.köv./

bkk 1. /biró józsef ...8.folyt./um

a külföldi vállalatok számára eddig is lehetővé tettük, hogy a magyar piacon üzleti tevékenységet fejtsenek ki. kereskedelmi érdekeik tartós ápolására és előmozdítására magyar képviseleti vállalatokat bizhatnak meg.

a külföldi vállalatok növekvő piaci aktivitása indokoltá tette helyzetük törvényi rendezését. ideiglenes itt-tartózkodásuk idejére törvényes rendelkezéseinkkel összhangban fejthetnek ki kereskedelmi tevékenységet. tartós jellegű itt-tartózkodásukhoz, a külföldi vállalatok letelepedéséhez, képviseltek, irodák nyitására hatósági engedély lesz szükséges. az eddigi lehetőségeket fenntartva most új jogokat adunk. eddig ugyanis nem tettük számukra lehetővé, hogy Magyarországon képviselotet létesíthessenek, üzleti irodákat állíthassanak fel. képviselotüket csupán az erre feljogosított szervezetek, elsősorban az állami képviseloti vállalatok látták el. a vállalati képviselotek létesítése a külföldiek számára azonban nem korlátlan jog. engedélyezésükre akkor kerülhet sor, ha működésük a népgazdasági érdekekkel és külkereskedelmi politikánkkal összhangban áll; a tartós és szoros műszaki vagy gazdasági együttműködést elősegíti.

külföldi gazdasági tevékenységünk bővülését jelenti, hogy kereskedelempolitikai céljaink elérése, valamint külföldi piaci szervezetünk kiépítése érdekében a magyar gazdálkodó szervezetek külföldön vállalatokat alapítanak, illetve vállalati érdekeltségeket szereznek. e formák arra hivatottak, hogy a lehető legjobban biztosítsák a termelési vagy kereskedelmi együttműködés tartósságát és annak hatékonyságát.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk 1. /biró józsef ...9.folyt./um

külkereskedelmünk az elmúlt években jelentős eredményeket ért el. forgalmunk dinamikusan növekedett. kereskedelmi mérlegünk 1972-ben és 1973-ban aktivummal zárult. a iv. ötéves terv 1975. év végéig várható teljesítése arról tanuskodik, hogy a nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésére vonatkozó céljainkat elérjük. eredményeink nem csupán a külkereskedelmi vállalatok, hanem az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, egyszóval az egész népgazdaság eredményei is. a világgazdaságban mutatkozó válságjelenségek, a kereslet visszaesése, az olajválság, a pénzügyi válság, a magyar nyu pénzromlás - a szocialista országokkal folytatott gazdasági együttműködés erősödő kedvező hatása mellett is - hátrányosan érinti külgazdasági kapcsolatainkat. a nyersanyagárak nagymértékű növekedése miatt a behozatali árak a kiviteli árakat jelentősen meghaladják. e kedvezőtlen irányzatokat csak munkánk hatékonyságának növelésével tudjuk el- lensúlyozni. fokoznunk kell a versenyképes, a külső piaci kereslet változásaira kevésbé érzékeny termékek termelését. növelnünk kell termékeink gazdaságosságát. fokoznunk kell kereskedelmünk kedvezőbb áruszerkezetének kialakítását. keresnünk kell a gazdasági együttműködés új és eredményesebb formáit. mindez megköveteli a nemzetközi gazdasági tevékenységben érdekelt valamennyi ipari, mezőgazdasági, külkereskedelmi szervezet összehangolt, együttes erőfeszítését.

biró józsef befejezésül rámutatott:

a külkereskedelmi törvény megalkotása egyik eleme a jogalkotási programnak, amelynek célja, hogy a gazdasági élet legjelentősebb kérdéseit törvény szabályozza. a javaslat tartalma összhangban áll a párt és a kormány gazdaságpolitikájával. a minisztertanács nevében kérem a tisztelt országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot vitassa meg és fogadja el. /mti/

--

- 10 -

p a r l a m e n t

bkk.2. dr. László andor felszólalása

hi/gk/a/zs

1974. október 3.

rendelkezésre bocsátjuk dr. L á s z l ó andor államtitkárnak a parlament csütörtöki ülésén elhangzó beszédét. a beszéd elhangzásig e m b a r g ó s !

x x x

az államtitkár bevezetőben hangsúlyozta:

- a törvényjavaslat a gazdasági tevékenység egyik fontos és mind jelentősebb körét szabályozza, hiszen hazánkban az egy főre jutó export 20 év alatt körülbelül a tizszeresére emelkedett. ez az ütem más országokéval összehasonlítva magasnak mondható. az egy főre jutó kivitel a következő években is gyorsan fog nőni. a növekedés gazdasági fejlődésünk követelménye, hiszen a nemzetközi munkamegosztásban való mind intenzívebb részvétel annál sürgetőbb igény, minél kisebb lélekszámu és területű egy ország és minél inkább szüksége van arra, hogy - gazdasági fejlettségi szintjének emelése érdekében - részt vegyen a magas műszaki szintet képviselő bonyolult termékek előállításában.

kizárólag belső piacunkra támaszkodva el sem kezdtük volna számos fejlesztési programunkat, mint például az autóbusz-programot, az olefin-programot, az alumíniumipar fejlesztését, a gyógyszergyártás bővítését, a szarvasmarhatenyésztés korszerűsítését és növelését stb. ipari és mezőgazdasági termelésünk növekedésének tehát feltétele, hogy bővítsük világpiaci kapcsolatainkat. ez teszi lehetővé, hogy gazdaságunk szerkezete kedvezően alakuljon, vagyis mind nagyobb legyen a nemzeti jövedelem, s mindennek eredményeképpen rendszeresen emelkedjék a nép jóléte.

/folyt.köv./

- 11 -

bkk.2./ dr. László andor.....1.folyt./-a

a továbbiakban rámutatott: a törvény egyenlő feltételeket és lehetőségeket biztosít hazánk minden külkereskedelmi partnere számára. mi - érdekeinknek megfelelően - azokkal az országokkal építjük leginkább gazdasági kapcsolatainkat, amelyek a piac nagysága, a kapcsolatok tartóssága és biztonsága jellemző, ahol exportunkat teljesen egyenjogúan kezelik, minden hátrányos megkülönböztetés nélkül. ilyen piac minde nélkülött a kgst, amely önmagában véve is megfelelő háttérrel ad a magyar népgazdaság fejlődéséhez. tagállamaiban a világ népességének 10 százaléka él és itt állítják elő a világ termelésének több, mint egyharmadát. fennállásának negyedszázada alatt a tagországok fejlődése gyorsabb volt, mint a tőkés országok bármely csoportjéé: a nemzeti jövedelem nyolcszorosára, az ipari termelés több mint tizenkétszeresére emelkedett. ezzel a háttérrel biztonságosan léphetünk fel egyéb nemzetközi piacokon is.

- nem lebecsülendő előnye ennek a piacnak a biztonság sem. a országok együttműködése hosszú-és középlejáratu terveken alapul; ennek előnyeit mind szállítóként, mint beszerzőként élvezük. egyebek közt azoktól a konjunkturális változásoktól, amelyek a tőkés piacokon időnként a magyar népgazdaság egyik, vagy másik ágát - legutóbb éppen élőállat-exportunkat - is sújtják, mentes a kgst. energia- és nyersanyagellátásunk biztonságát is elsősorban a közös erőfeszítéseknek köszönhetjük.

- a kgst - politikai és gazdaságpolitikai célját tekintve - kezdettől fogva nyitott gazdasági tömörülés volt, amely az egyenlőség és a kölcsönös előnyök alapján mindenki számára nyitva állt és nyitva áll. természetszerű az a törekvés, hogy a kgst-ben tömörült államok, amelyek a világ ipari termelésének 27 százalékát állítják elő, a világkereskedelemben való részesedésük ugyanakkor csak 10-11 százalékos, a kölcsönös érdekek alapján ezt az ellentmondást fel kívánják oldani.

- a kgst-ben tömörült országok politikai és gazdasági együttműködéséből kialakult fejlődés vetette meg az alapját annak, hogy a 70-es évek elejétől kezdve a tagországoknak nemcsak az egymás közötti, hanem a nyugati országokkal folytatott külkereskedelme is gyors ütemben növekedhetett.
/folyt.köv./

bkk.2./ dr. László andor.....2.folyt./-a

- hazánk számára is ez a gazdasági háttér adta és adja az alapvető lehetőségeket a más irányú kapcsolatok erőteljes fejlesztéséhez, - mondotta, majd arról szólt, hogy a külkereskedelem előnyei akkor bontakoznak ki teljességükben számunkra, ha helyesen választjuk ki a célokat, amelyekkel részt veszünk a nemzetközi munkamegosztásban és ezeket magas színvonalon valószínűsítjük meg. a szocialista országok együttműködésében is egyre erőteljesebben érvényesülnek a magasabb követelmények. ez egyben jó alap arra is, hogy termelésünkön belül gyors ütemben növeljük a minden piacon kelendő, jövedelmezően értékesíthető árucikkek arányát.

a kormány hitelpolitikája erőteljesen támogatja e célok elérését. kedvezményezett hitelcél például az export bővítése. az 1973-ban jóváhagyott beruházási hiteleknek csaknem egyharmada az export-árualapokat közvetlenül bővítő beruházásokkal függött össze. az idén a tavalyinak mintegy kétszeresét fordítjuk ilyen beruházások finanszírozására. az ehhez szükséges forrásokat hitelintézetek szintén kedvezményesen nyújtjuk. vállalatunk exportköveteléseit pedig alacsonyabb kamattal előlegezzük meg.

- a nemzetközi munkamegosztásban való fokozott részvétel a kapacitások és a foglalkoztatottság bővítését vonja maga után azokban az ágazatokban, ahol a nemzetközi versenyben viszonylagos előnnyel rendelkezünk, vagy rendelkezhetünk. termelőkapacitásaink több mint egyharmada már ma is nemzetközi szükségleteket elégít ki. a bővítés, fejlesztés szempontjából elsősorban azok az ágazatok vehetőek számításba, amelyekben termelési hagyományaink vannak, ahol a magyar munkás, mezőgazdasági dolgozó, mérnök és agronómus, kutató kimagasló szakképzettséggel, gyakorlattal, tudással, tapasztalattal rendelkezik. lehetőleg ezekre az ágazatokra kell összpontosítanunk mind anyagi, mind szellemi erőforrásaink javát. munkaerő-, nyersanyag- és állóeszközforrásaink azonban végesek, ezért - a versenyképesség ágazatok dinamikus fejlesztése érdekében - erőforrásokat kell felszabadítanunk olyan ágazatokból, ahol célszerűnek látszik a hazai termelés behozatalal történő helyettesítése.

/folyt.köv./

bkk.2./ dr. László andor.....3.folyt./-a

jelentősek a lehetőségeink ésszerűbb, a tömeggyártáson és nagysorozat-gyártáson alapuló szerkezet kialakításában. jelenleg még a világpiacon forgalmazott áru fajták csaknem kétharmadát állítjuk elő. nincs reális lehetőségünk arra, hogy a termelés ilyen széles frontján végezzük versenyképességet fenntartó, vagy növelő fejlesztéseket. tehát a külkereskedelem import-tevékenysége nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy megalapozza és elősegítse a fejlesztési politika szelektív és koncentrálnó jellegét.

dr. László andor ezután arról szólt, hogy a törvényjavaslat a külkereskedelmi tevékenységet mint az állami terveződés szervezését, a kormány gazdaságpolitikája végrehajtásának fontos eszközét szabályozza. ezért minősíti állami monopólium-má az külkereskedelmi tevékenységet, hogy ezáltal - az eddigiekben igazolt gyakorlatnak megfelelően - a külkereskedelem a legközvetlenebbül szolgálhassa gazdaságpolitikánk végrehajtását.

- ha a kgst-országok komplex programját tanulmányozzuk, - mutatott rá - a program számos olyan új forma és intézmény kialakítását irányozza elő, amelyek nyilvánvalóan hatással lehetnek külkereskedelmünk belső szervezeti rendjére is. a kooperációk, koprodukciónak bármely megfelelő viszonylatban való fejlesztése - közös vállalatok létrehozása és egyéb új formák szükség-szerűen tért fognak hódítani. ezért nagyon célszerű a törvényjavaslat rugalmassága, hogy alkotmányunkkal összhangban a külkereskedelmi tevékenység állami monopóliumát rögzíti, s ennek megvalósítási módját és útjait az operatív gazdaságpolitika függvényévé teszi.

dr. László andor az árfolyampolitikánkról szólva elmondotta: biztosítani kell a forint stabilitását azáltal, hogy a tőkés világpiaci árszínvonal inflációs emelkedése és a viszonylag szilárd hazai árszínvonal közötti különbséget a forint megfelelő értékelésével ellensúlyozza s ezzel a belső egyensúly egyik fontos tényezőjét erősítse. ugyanakkor árfolyampolitikánkban tekintettel kell lennünk külső egyensúlyi szempontokra, fizetési-mérlegünk megfelelő alakítására is.

/folyt.köv./

bkk.2./ dr. László andor.....4.folyt./-a

a vámpolitika bsbkőb eszközével kell küzdenünk a magyar áruk egyes piacokon történő diszkriminálása ellen.

a továbbiakban kifejtette, hogy az ország külgazdasági érdekeinek védelme szempontjából szoros a kapcsolat a külkereskedelmi és devizagazdálkodási tevékenység között. a magyar nemzeti banknak az ország devizakészleteinek értékeállandóságát meg kell őriznie, hogy ezekért a népgazdasági terv céljainak megfelelő anyagi eszközöket, gépeket, nyersanyagokat, stb. bármely időpontban be tudjunk szerezni.

- ez a tevékenység másképpen jelentkezik a kgst-országok egymás közötti kapcsolatában és másként az azon kívüli körben. a kgst-országok viszonylatában a sokoldalú elszámolási rendszer megfelelő keret a biztonságos, meglepetésektől mentes pénzügyi bonyolításra, jóllehet a valutáris és pénzügyi rendszer továbbfejlesztésének feladatát, a komplex program napirendre tűzte, hogy bővebb és rugalmasabb keretet adjon kapcsolataink fejlődéséhez.

- a nem szocialista országok többségével korrekt és élénk-ülő külkereskedelmi és pénzügyi kapcsolatokat tartunk fenn. számos ország vállalataival kooperációt és koprodukciónkat folytatunk. érdekünk e kapcsolatok tartóssága és különböző formákban való bővítése, zavartalan fejlődése. a tőkés világban uralkodó valutáris bizonytalanság nehezíti ezt a törekvésünket ezért szívesen látnánk a problémák megoldását. az árfolyamok erős és nehezen kiszámítható változása, az inflációs és konjunkturális áringadozások, a magas kamatlábak olyan veszteséforrások, amelyeknek mérséklését csak a külkereskedelem és a devizagazdálkodás összehangolt, operatív együttműködése tudja elősegíteni.

- a törvényjavaslat megteremti a feltételeit a külkereskedelmi és devizagazdálkodási tevékenység összhangjának, és ezzel biztosítékot nyújt arra, hogy a kormány kezében e két eszköz hatékonyan, egymást erősítve működhesse külgazdasági érdekeink fejlesztésében és védelmében - mondotta befejezésül./mti/

--

parlament

bkk 3. molnár frigyos felszólalása

gy/um zs

1974. október 3.

rendelkezésre bocsátjuk dr. molnár frigyos felszólalását, amely az országgyűlés csütörtöki ülésén hangzik el.
e m b a r g ó : f e l o l d á s i g !

x x x

dr. molnár frigyos, a szövosz elnöke /bács-kiskun megye, 3.vk./ felszólalásában kiemelte: a szövetkezetek alapvetően érdekeltek országunk nemzetközi gazdasági kapcsolataiban és azok továbbfejlődésében. a törvénytervezet előkészítése során az országos szövetkezeti szerveknek módjukban állt véleményüket kifejteni. ezeket az észrevételeket és javaslatokat a törvénytervezetben figyelembe vették.

a különböző népgazdasági ágakhoz tartozó szövetkezetek kiegészítő, mégis fontos szerepet töltenek be hazánk külgazdasági kapcsolataiban. az ország ipari termékekből származó külkereskedelmi forgalmának 6 százalékát jelentik az ipari szövetkezetek által előállított áruk, több mint 7 milliárd forint értékben. a múlt évi több mint 10 milliárd forintos mezőgazdasági export nagyobb hányada a mezőgazdasági szövetkezetekből származik. társadalmi érdekünk fűződik ahhoz, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek termelésük további korszerűsítésével, a színvonalas belföldi ellátás mellett, az igényelt mezőgazdasági termékek még nagyobb hányadát tudják külkereskedelmi célokra rendelkezésére bocsátani.

számottevő a fogyasztási szövetkezetek és az érdekelt-ségükbe tartozó külkereskedelmi vállalatok külkereskedelemben betöltött szerepe. általában gyorsan reagálnak a külföldi piac igényeire és hatására, ezért hatékonyan vesznek részt mind az export, mind az import bonyolításában.

- 16 -

/folyt.köv./

parlament

bkk 3. / molnár frigyos 1.folyt./um

a szövetkezeti külkereskedelmi vállalatok az ország kivitelének mintegy 8 százalékát, a mezőgazdasági és élelmiszeripari cikkek exportjának közel 25 százalékát forgalmazzák. eredményesek a külföldön rendezett magyar szövetkezeti hetek, amelyek az állami külkereskedelmi vállalatok tevékenységének bővülését is elősegítik.

a szövetkezetek külgazdasági tevékenységét hasznosan segítik elő az országos szervek széleskörű nemzetközi társadalmi kapcsolatai. a magyar szövetkezeti mozgalom jelenleg több mint 60 ország szövetkezeti szervezeteivel van kapcsolatban. a legszorosabb együttműködés a szovjetunió és a szocialista országok szövetkezeti intézményeivel alakult ki. fejlődik a tőkés országok szövetkezeti szerveivel is együttműködésünk.

dr. molnár frigyos a továbbiakban kiemelte: a törvénytervezet az ország társadalmi, politikai és gazdasági érdekeit szem előtt tartva helyesen határozza meg külgazdasági kapcsolataink célját, az e tevékenységben résztvevő szervezetek jogait és kötelezettségeit, s külkereskedelmünk hatékonysága szempontjából fontos elveket.

a szövetkezetek szemszögéből is lényeges, hogy a törvénytervezet, szocialista elveinknek és eddigi gyakorlatunknak megfelelően, sarkalatos tételként rögzíti az állam külkereskedelmi monopóliumát. nemzetközi gazdasági kapcsolataink nyilvánvalóan csak a népgazdaság érdekeinek figyelembevételével, a jelen és a távlati időszakban érvényesülő gazdaságpolitikai célokkal összhangban fejlődhetnek sikeresen. a kgst-hez tartozó országok szocialista integrációjának megvalósítása, továbbá a tőkés országokkal folytatott külkereskedelmi tevékenység, egyaránt megköveteli az állam vezető szerveinek egyértelműen meghatározó szerepét a külkereskedelelem irányításában. ez teszi lehetővé a szilárd külkereskedelmi egyensúly biztosítását. mindez egyértelműen indokolja, hogy a szövetkezetek és szerveik továbbfejlesszék tevékenységüket.

/folyt.köv./

- 17 -

p a r l a m e n t

bkk 3./ molnár frigyés ...2.folyt./um

- amint más népgazdasági ágazatokban, a külkereskedelemben is szükségesnek tartjuk a szaktárca ágazati és funkcionális irányításának fejlesztését - folytatta. ennek igen jelentős szerepe van a hatékony külkereskedelmi gyakorlat megvalósításában. a törvény-tervezet erről megfelelően gondoskodik. bizhatunk tehát abban, hogy a szervezetek és külkereskedelmi vállalatok részvétele a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban a jövőben méginkább társadalmi és gazdasági jelentőségüknek megfelelően fejlődik tovább.

- mind a külkereskedelmi, mind pedig a velük szerződéses viszonyban álló belföldi vállalatok, illetve szervezetek munkájának hatékonyságát a jól értelmezett partneri magatartás tudja legjobban szolgálni. a népgazdaság közös céljaiért vállalt felelősségteljesebb magatartás, a kölcsönös bizalom és a sokoldalú információ - s ezen belül a külső piacok értéktétele - nagymértékben segítheti a még tervszerűbb és hatékonyabb együttműködést. a jó tapasztalatok alapján helyeseljük, hogy a szervezeti vállalatok a hosszulejárati szerződések útján is, fejlesztési alapjaikból segítsék a piac által igényelt termelési szerkezet kialakítását, s a termelés általános korszerűsítését. /mt1/

--

bkk 4. gácsi miklós felszólalása

t mir/tr um zs

1974. október 3.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk gácsi miklós /borsod megye 3. vk/ kohó- és gépipari államtitkár parlamenti felszólalását, amely az országgyűlés csütörtöki ülésén hangzik el. e m b a r g ó: f e l o l d á s i g !

x x x

gácsi miklós

----- /borsod megye, 3.vk/ kohó- és gépipari államtitkár kifejtette: gazdaságunk sem nélkülözheti, hogy szocialista partnereinkkel - a többévtizedes, bevált gyakorlatnak megfelelően - továbbra is a kölcsönös előnyökön alapuló, egymás érdekeit tiszteletben tartó feltételek mellett fejlesszük külkereskedelmünket.

/folyt.köv./

- 1 8 -

p a r l a m e n t

bkk 4. /gácsi miklós ...1.folyt./um

azokkal a partnereinkkel pedig akiktól politikai elkötelezettségeinkben különbözünk, a diszkrimináció-mentes és a kölcsönös előnyöket szolgáló kereskedelmi kapcsolatokat alakítsunk ki. ezek figyelembevételével a külkereskedelemről szóló törvényjavaslat benyújtását indokoltnak, és időszerűnek tartom.

a továbbiakban elmondotta, hogy borsod az elmúlt évben a hazai vaskohászat termelésének közel felét adta, melynek negyedrészt exportáltuk. a megye vegyipari üzemei a szakágazat termelésének csaknem 40 százalékát biztosítják, s borsodban épül az olefin-program bázisa is, melyre a jövőben jelentős szerep hárul a nemzetközi munkamegosztás további elmélyítésében. emellett a megye nagy szerepet vállal a népgazdaság más kulcsfontosságú feladatainak teljesítésében is. 1973-ban például ennek az országrésznek 7 és félmilliárd forint értékű termékét exportálták, s 1974 első felében ez az összeg már meghaladta a 4.4 milliárd forintot.

- ezek az adatok azt bizonyítják, hogy borsod megye a magyar ipar és mezőgazdaság egyik tekintélyes bázisa, és - termékeivel - a kereskedelmi forgalom számottevő reprezentánisa is. az új törvénytől ezért a borsodiak azt várják, hogy - elsősorban a kgst keretein belül, s mindenekelőtt a szovjetunióval kialakult külkereskedelmi kapcsolatok fejlesztése mellett - folyamatosan tovább formálja a nemzetközi kooperációk, a szakosítások, valamint a külföldi gazdasági vállalkozások feltételeit, és fejlessze azok hatékonyságát.

/folyt.köv./

- 19 -

bkk 4./gácsi miklós 2.folyt./um

- jó és helyes, hogy a törvényjavaslat a külkereskedelmi és a termelővállalatokkal szemben egyaránt magasabb igényeket támaszt az eddigieknél. ez az igényesség már az egyezmények előkészítésének idején megalapozottabbá teheti a hosszutávú külkereskedelmi együttműködéseket, és felteveli a vállalkozások jelentős fejlesztését is. a jövőben azonban exportunkban nagyobb súlyt kell biztosítani azoknak az eladásoknak, amelyek révén nagyobb lehetőség nyílik szellemi termékeink értékesítésére. e feladat nagymértékben fokozza a műszaki szolgálat jelentőségét is. ezért a külkereskedelemben érdekelt vállalatoknak a törvény közzétételét követően felül kellene vizsgálniok műszaki szolgáltatásaik helyzetét, s azt megfelelő intézkedéseknek kell követnie.

a törvénytervezetnek az a része, amely a külkereskedelmi joggal nem rendelkező vállalatok számára is lehetővé teszi a külföldi piaci kapcsolatok kiépítését, egyszersmind biztosítja azt is, hogy e vállalatok is birtokába jussanak a külföldi piaci ismereteknek és azokat eredményesen használják fel gazdasági tevékenységük során. megítélésem szerint - mondotta -, a külkereskedelemről benyújtott törvényjavaslat megfelel a népgazdaságunk által támasztott követelményeknek és eredményesen szolgálhatja nemzetközi gazdasági kapcsolataink fejlesztését. /mti/

--

- 20 -

bb 10. választékos vetőmagellátás a szövetkezeti kereskedelemben

i ol/sza gi ie

1974. október 3.

az idei őszre és a jövő év tavaszára 6000 kiskereskedelmi egység - áfész-bolt, szövetkezeti áruház, ábc-üzlet, zöldségbolt és felvásárló telep - igényeinek kielégítésére készült fel a hermes áfész. a szövetkezeti kereskedelem minden eddiginél választékosabb kínálatot nyújt, hiszen számítottak arra, hogy a régiék mellett újabb igények is jelentkeznek. például rohamosan terjed a földia alatti zöldség-hajtás, növekszik a jól értékesíthető szabadföldi zöldségfélék vetésterülete, s a hétvégi telkek, az új szövetkezeti lakótelepek, valamint a ház körüli kertek üde színfoltokkal, diszkertekkel egészülnek ki.

a hermes 1974 őszén és 1975 tavaszán 50-55 millió forint értékű vetőmagot hoz forgalomba. készleteit saját termeltesü, valamint a vetőmagtermelő vállalatától és importból beszerzett magvakból alakította ki.

a vetőmagértékesítést hatékonyan segíti a hermes új automata csomagológépe, amely amellet, hogy grammnyi pontossággal mér, fajta és fajta megjelöléssel is ellátja a tasakokat. egyébként a vetőmagvak szabványszerű minőségét - tisztaságát, csirázóképességét - garantálja, hogy a hermes minden egyes vetőmagtételét az országos vetőmagfelügyelőség ellenőrzi, majd előírás szerint fémmzárral látják el. /mti/

--

bb 11. kísérlet magyarországon, gyakorlati alkalmazási próba a szovjetunióban

vid.-ká gi -cz

1974. október 3.

a kgst kőolajipari szakbizottságán belül a magyar és szovjet olajipari szakemberek a többoldalú együttműködés mellett kétoldalú kapcsolatokat is kiépítettek. közösen oldanak meg egy sor technikai, műszaki és tudományos problémát. az együttműködés a két ország olajbányászatának fejlesztését szolgálja. a hazai olajmezőkön gyakran alkalmaznak a szovjet szakemberek által kidolgozott termelési eljárásokat, hazai szakembereink módszereit pedig szívesen fogadják a szovjet olajiparban. legutóbb a termikus olajtermelés módszerét dolgozták ki a nagykanizsai kutató laboratóriumban. az eljárás nagyüzemi gyakorlati alkalmazását pedig a szovjetunióban próbálják ki. az eljárás eredményeit kölcsönösen hasznosítják a két ország olajbányászatában. /mti/

--

8,00/gi

8⁴⁰G

- 11 -

bb 12. új mederben a bene-patak vize

vid.-ká gi -cz

1974. október 3.

a visontai szénmezőn újabb jelentős környezet átalakító munka zajlik az ugynevezett nyugati bánya előkészítésén. az előkészítés egyik legjelentősebb szakaszán már túl vannak: új mederbe terelték a szénmezőt korábban átszelő bene-patakot. mintegy három kilométeres szakaszon mesterséges csatornát építettek. alapját és oldalát betonnal és kővel burkolták. a bene-patak a mátra déli oldaláról, mintegy husz négyzetkilométernyi területéről, gyűjti magába a csapadék és forrásvizet és naponta mintegy husz ezer köbméter vizet továbbít a mátrából az alföldi tájakra. az újonnan épült meder egyúttal biztonságos védelmet nyújt a thorez külfejtéses bányaiüzem részére a hegyekből lezuduló csapadékvíz betörése ellen. /mti/

-.-

bb 13. hat milliárd forint a műszaki fejlesztést megalapozó kutatásokra

vid.-ká gi -cz

1974. október 3.

ebben az esztendőben hatmillió forintot fordít az ajkai timföldgyár azokra a kutatásokra, amelyekkel a további műszaki fejlesztést alapozzák meg. a számottevő összegnek felét közvetlenül a gyár kollektívája hasznosítja, jelentős részét pedig a fémipari kutatóintézet tudományos munkájára fordítják. az együttműködés során elsősorban a világpiacon egyre drágább nátronlug gazdaságos felhasználását kutatják és megoldásokat keresnek az eddigi adagok csökkentésére is. a közös kutatómunka eredménye, hogy az idén már üzemi méretekben is kipróbálták az új ülepítőszert, amely a timföldgyártás gazdaságosságát segíti.

a fémipari kutatóintézet és az ajkai timföldgyár együttműködése kiterjed az alumíniumkohászatra is, elsősorban az elektromos áram hatásfokának növelésén fáradoznak és új eljárással korszerűsítik a nagynyomású öntési technológiát. /mti/

-.-

8,05/gi

- 12 -

840g

bb 14. száz személyes óvoda társadalmi összefogással

vid.-ká gi -cz

1974. október 3.

nagyszabású mozgalom bontakozott ki tatabányán egy új, száz személyes óvoda mielőbbi felépítéséért. a kezdeményezők a magyar gyapjúfonó- és szövőipari vállalat tatabányai gyárának fiatal dolgozói voltak, akik elhatározták, hogy több szabad szombaton is dolgoznak, s az ezért járó munkabérüket felajánlották az új óvoda építésére. példájukra számos üzem dolgozója hasonló felajánlást tettek. a legtöbb helyen azt vállalták, hogy a ledolgozott szabad szombatok munkabérével járulnak hozzá az építkezéshez. több üzem a fejlesztési alapból is átutalt jelentős összeget a tanácsnak az erre a célra nyitott csekkszámájára. a pénzen kívül társadalmi munkával is segítik az építkezést. /mti/

-.-

bb 15. a budapesti közlekedési vállalat

/s gi hgy

1974. október 3.

értesíti az utazóközönséget, hogy október 4-én /pénteken/ üzemkezdettől az 54-es, 54 y, 154-es, 154/e jelzésű autóbusz-járatokat IX. kerület Gyáli út - határ ut kereszteződésében végzett vágányépítési munkák befejeztével eredeti útvonalon közlekedtetik.

x x x

október 4-én üzemkezdettől pesterzsébet városközpont építési munkái, a baross utcai villamosközlekedés megszűnése miatt a 13-as, 13/a, 31 és 32/i jelzésű villamosjáratok útvonalát az alábbiak szerint módosítja:

13-as jelzésű villamosjárat őrsvézér tere gubacsi ut között rövidített útvonalon, 13/a villamos pacsirta telep végállomás, török f. u. székelyhídi u., ady endre u., határ u., török f. u., nagy sándor u., vörösmarty u., előd u., pacsirta-telep végállomás körirányú forgalomban, 31-es villamos pacsirta telep felé: határ u., török f. u., nagy sándor u., vörösmarty u. tovább eredeti útvonalon. 32/i villamos: pacsirta telep - ganz mávág között közlekedik. útvonala határ uti mindkét irányban változatlan, tovább meggyezik a 31-es jelzésű villamos útvonalával. megszűnt megálló a baross utcában: ónodi u., ságvári e. u., kossuth l. u., nagy sándor u. a 13/a jelzésű járaton érvényesített vonaljegyek a 13-as villamosra, valamint fordított irányban a határ utnál történő átszállás esetén utazásra érvényesek úgy, hogy a másik jármű jegykezelő készülékén a vonaljegy számkocka nélküli végét érvényesíteni kell. /mti/

-.-

10,05/gi

- 13 -

1100g

bb.16. megkezdődött a nemzetközi építéskutatási tanács kongresszusa

t kg/s/fé hgy 1974. október 3.

negyven ország építészeinek részvételével csütörtökön a nemzetközi építéskutatási tanács / cib/ egyhetes kongresszusa kezdődött budapestben a mémosz dózsa györgy uti székházában. a kongresszust bondor józsef építésügyi-és városfejlesztési miniszter nyitotta meg, aki bevezető előadásában az

építőipari kutatómunka jelentőségéről beszélt.

többek között rámutatott: az évi 80-90 ezer lakás építése lehetővé tette, hogy jelenleg hazánkban 1000 lakosra 320 lakás jut, és az otthonok 85 százalékában villónyal világítanak, az új lakások 85 százaléka pedig fürdőszobával épül. a gyakorlatban hasznosított kutatások eredményeként a technológiák korszerűsítésével az építőiparban a nehéz fizikai munkát mindinkább felváltják a gépek, 1965 és 70 között például a falak építésénél a kézi falazóelemek felhasználása 22 százalékról 6 százalékra csökkent, a panelkes építési móddal készült épületek részaránya viszont az állami építőiparban 6 százalékról 53 százalékra nőtt. ugyanakkor mindinkább terjed a korszerű anyagok használata és a fejlett szervezési módszerek bevezetése.

1 fel 0 más

építőiparunk fejlesztéséhez szükséges, hogy szakembereink más országok építési eredményeit is figyelemmel kísérik, s ehhez a jelenlegi kongresszus jó lehetőséget kínál. - mondotta a miniszter.

ezután arról szólt, hogy termelési gondok mellett az építési tevékenységben mindinkább előtérbe kerül a környezetvédelem problémája is. a kormány is kiemelten kezeli az épített környezet és ezen belül a lakásépítés, az építőipar gondjait. a legfontosabb feladat, hogy mennyiségileg és minőségileg a lakosság lakásigényeinek kielégítése belátható időn belül megoldódjék.

befejezésül a miniszter a kormány nevében üdvözölte a kongresszus résztvevőit. majd megkezdődött a tanácskozás, amelynek keretében 13 témakörben hangzanak el előadások./mti/

.-

10.15./fé

-14-

1100g

parlament

bkk.5. megkezdődött az országgyűlés őszi ülészsaka

t/pr-tf-ró-mir/tm/a/bs 1974. október 3.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés őszi ülészsaka.

az ülésen részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; fock jeno, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, gáspár sándor, németh károly, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapestben akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

kegyelettel emlékezett meg a legutóbbi ülészsak óta elhunyt dr. zsidai lászló és szabó mátyás országgyűlési képviselőről. dr. zsidai lászló képviselőtársunk - mondotta - nógrád megyei munkás család szülötte volt. mezőgazdasági mérnökként állami gazdaságokban dolgozott, minden energiáját a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság szolgálatába állította. 1962. óta vezette a mezőnagymihályi állami gazdaságot, fejlesztésében igen jelentős eredményeket ért el. példás emberi magatartásáért, kommunista helytállásáért munkatársainak, választóinak megbecsülése övezte. szabó mátyás képviselőtársunk a bolyi kossuth tsz nyugalmazott állami díjas elnöke volt, a gazdaságot 17 éven át vezette. irányításával a termelőszövetkezet korszerű, magas színvonalu nagyüzemmé fejlődött, országos hírnevet szerzett. a megye szövetkezeti mozgalmában végzett példamutató munkája mellett mindvégig lelkiismeretesen, közmegeledésre látta el képviselői, s más közéleti tevékenységét is.

/folyt.köv./

11.05/a

- 21 -

1120

parlament

bkk.5./ megkezdődött.....1.folyt./-a

az országgyűlés néma felállással adózott dr. zsidai lászlónak és szabó mátyásnak, emléküket jegyzőkönyvben is megörökítette.

apró antal ezután bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa - az országgyűlés legutóbbi ülészeke óta alkotott - törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését az alkotmány rendelkezésének megfelelően bemutatta, s azt a képviselők kézhezkapták. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette. bejelentette továbbá, hogy a minisztertanács megbízásából dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter benyújtotta az országgyűlésnek a külkereskedelemtől szóló törvényjavaslatot, amelyet előzetes tárgyalásra megkaptak az országgyűlés illetékes állandó bizottságai, és szétosztották az országgyűlés tagjai között is.

az elnök javaslatára ezután az országgyűlés elfogadta az ülészeke tárgysorozatát. a napirend:

- 1./ a külkereskedelemtől szóló törvényjavaslat tárgyalása;
- 2./ dr. papp lajos államtitkárnak, a minisztertanács tanácsai hivatala elnökének beszámolója a tanács törvény végrehajtásáról;

ezt követően napirend szerint megkezdődött a külkereskedelemtől szóló törvényjavaslat tárgyalása.

/folyt.köv./

11.10/a

11.20

- 22 -

parlament

bkk 5. /megkezdődött ...2.folyt./um

biró józsef expozéját mai bkk 1-es kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk, és egyben a beszédre a következő javításokat adjuk:

az első bekezdés hatodik sorában a szöveg helyesen:

...továbbá, hogy b e l s ő felvevő piacaink ....

az első folytatás első bekezdésének utolsó sorában kezdődő /különösen .../ mondatot kérjük törölni!

a második folytatás második bekezdésének kilencedik sorától a szöveg helyesen: ...tevékenységet. a szocialista külkereskedelmi monopólium követelménye, hogy annak betartása mindenre kötelező. a monopólium betartásának szellemében kell a nemzetközi gazdasági kapcsolatok területein eljárni. az állam külkereskedelmi monopóliumának betartása az érdekeltekkel való szoros együttműködést tételez fel. a külkereskedelmi monopólium felett a minisztertanács megbízásából - az elmondottak szellemében - a külkereskedelmi minisztérium örködik. ez nem ellentétes azzal, hogy a minisztertanács valamely kérdésben a hatáskört magának tartja fenn, magához vonja vagy más szervre ruházza. a külkereskedelmi monopóliummal, a külkereskedelem szervezetével, működésével és irányításával kapcsolatos alapvető kérdéseket most törvényi formában kívánjuk rendezni, amelynek alapja az alkotmány.

a külkereskedelmi monopólium és az azon ....

a harmadik folytatás harmadik bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen:

...illetve a k g s t - t a g o r s z á g o k k a l megvalósított ....

az ötödik folytatás harmadik bekezdésének második és harmadik mondatát kérjük törölni! a szöveg tehát helyesen: ..elbánás alkalmazása. az általános vám- és kereskedelmi egyezményhez, a gatt-hoz ....

/folyt.köv./

- 23 -

12.38 /um

12.40

parlament

bkk 5./ megkezdődött ...3.folyt./um

a hetedik folytatás első bekezdésének tizenötödik sorában a szöveg helyesen:

...kapcsolatának elveit rögzíti ...

a hetedik folytatás második bekezdésének alulról számított ötödik sorában a szöveg helyesen:

...amely az egyedi utasítások végrehajtása ...

a nyolcadik folytatás második bekezdésének alulról számított hatodik sorában a szöveg helyesen:

...állami képviselői szervezetek és vállalatok ....

x x x

kerkay andorné

----- /fejér megye, 1.vk./, a törvényjavaslat előadója rámutatott: alkotmányunk is rendelkezik arról, hogy az állam kizárólagos gazdasági tevékenységeinek körét, így a külkereskedelmet is, törvény szabályozza. ennek a követelménynek is eleget tesz a most benyújtott tervezet, amely céltudatos, egységes és jól áttekinthető szerkezetben fogalmazza meg a külkereskedelemmel kapcsolatos államigazgatási feladatokat.

- a törvényjavaslat - folytatta az előadó - korszerű feladásban értelmezi a kereskedelmi tevékenységet. mondanivalóját nem korlátozza csupán a konvencionális árucserére, hanem - a gazdasági integráció távlataival is számolva - széles skálán szól a külkereskedelmi munkáról, beleértve a szolgáltatást, a szervizt, a szerelést, a tervezést, a licenceket, a termelési együttműködést, a szakosodást, a külföldi vállalkozásokat és a külföldiek magyarországi tevékenységét is. a törvénytervezet egyértelműen kimondja, hogy a külkereskedelem állami monopólium, a külkereskedelmi minisztérium e jognak csak letéteményese, nem forrása. igen lényeges vonása a törvénytervezetnek, hogy a tulajdonosi formától függetlenül mondja ki az egységes irányítást, hiszen az elmúlt esztendőkből származóan szaporodtak a külkereskedelmi jogú vállalatok, olyanok is, amelyek nem a külkereskedelmi minisztérium felügyelete alatt állnak.

/folyt.köv./

- 24 -

12.42/um

12⁵⁰

parlament

bkk.5/megkezdődött....4.folyt./um

kerkay andorné a törvénytervezet eredményeként értékelte, hogy az államközi kötelezettségek teljesítésénél a paragrafusok megerősítik a központi akarat érvényesítését: a nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a külkereskedelmi tevékenységre jogosult vállalatot és más gazdálkodó szervet is, meghatározott tevékenységre lehet utasítani.

- bár jogrendszerünk jellege államigazgatási törvénynek nem teszi szoros értelmében vett köteletségévé, hogy alapvetően polgári jogi kapcsolatokat is szabályozzon, mégis hasznos volt a paragrafusok közé ilyen passzusokat is illeszteni - még akkor is, ha a termelő, a szolgáltató és a külkereskedelmi vállalatok kapcsolatainak részletesebb meghatározása alacsonyabb szintű polgári jogi rendelkezések feladata lesz.

- a törvénytervezet minden termelő, kereskedelmi és szolgáltató szervezetnek lehetőséget nyújt a határainkon túli áruforgalomba való bekapcsolódásra. ezzel kapcsolatban előírja, hogy a külkereskedelmi joggal nem rendelkező vállalatokkal az e joggal bírók szerződési kötelesek. az elvet a törvénytervezet rögzítette, a szerződéskötési rendszer továbbfejlesztésével - tehát a kapcsolatok napi gondjainak, problémáinak elsimításával - pedig a külkereskedelmi minisztérium más tárcaikkal együtt illetékes tudományos és gyakorlati testületeket bizott meg. sajnos ma még nem a legelterjedtebbek a szakosodásra, a létesítmények, illetve vállalkozások együttes létrehozására is kedvezőbb szerződésformák.

kerkay andorné a továbbiakban arról tájékoztatta az országgyűlést, hogy a kereskedelmi, valamint a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság e törvénytervezetet korábban sokoldalúan megvitatta, s alapos eszmecsere után egy módosító s több szövegjavító, pontosító javaslatot fogadott el. a módosító javaslat bővíti a külkereskedelem feladatáról szóló passzust, kimondva, hogy a külkereskedelem ne csak a világgazdaság fejlődése, különösen a szocialista gazdasági integráció által támasztott követelmények közvetítésével, hanem a piacok feltárással is segítse elő a gazdaságos termelést, a termelés specializálódását, kedvező szerkezeti változását, műszaki színvonalának emelését, a nemzeti jövedelem gyarapítását. a módosító indítványt az országgyűlés tagjai - a szövegpontosító javaslatokkal együtt - kézhez kapták.

/folyt.köv./

- 25 -

12.47/um

13⁰⁰

parlament

bkk 5./ megkezdődött ...5.folyt./um -a

a két bizottság együttes vitája igen hasznos, eredményes volt, így értékelték a külkereskedelmi minisztérium vezetői is, ígéretet téve, hogy a paragrafusokba nem foglalható, de a külkereskedelmi tevékenység fejlődésében feltétlenül kamatozó észrevételeket hasznosítani fogják. több képviselő például úgy vélte, hogy a külkereskedelemnek nemcsak az a feladata, hogy a világgazdaságot összekapcsolja hazai gazdálkodásunkkal, teendője - ha úgy tetszik, küldetése - az is, hogy egész népgazdaságunk eredményeit prezentálva, teljes áruválasztékunkat felmutatva ablakot nyisson magyarországra. summázva: a két bizottság úgy ítélte meg, hogy a beterjesztett törvényjavaslat összhangban áll a párt és a kormány gazdaságpolitikájával, jól illeszkedik más, gazdasági tárgyú törvényeink sorába, segíti külkereskedelmünk fejlődését, szolgálja népünk jólétét, életszínvonalának emelését. ezért a törvénytervezetet a bizottságok elfogadásra javasolják.

ezután szünet következett.

/folyt.köv./

12.55/a

- 26 -

1300

parlament

bkk.6. huszár istván beszéde

a/bs

1974. október 3.

rendelkezésre bocsátjuk huszár istvánnak a minisztertanács elnökhelyettesének parlamenti beszédét, amely az országgyűlés csütörtöki tanácskozásán hangzik el. a beszéd

fel! e m b a r g ó s, csak jelzésre használható

x x x

tisztelt országgyűlés !

kedves elvtársak!

az országgyűlés jelenlegi ülészakának napirendje - úgy vélem - ékesen bizonyítja törvényhozásunk folyamatos és tervszerű törvényalkotó tevékenységét.

ez a munka népköztársaságunk legfőbb államhatalmi és népképviselői szervének, az országgyűlésnek egyik legfontosabb feladatköre. az utóbbi években is számos új törvény született, közöttük olyan nagyjelentőségű, mint a tanácsokról, az egészségügyről és az ifjuságról szóló törvény, vagy legutóbb a házasságról és a családról alkotott törvény.

a teljesség igénye nélkül emeltem ki csak néhányat, hiszen népünk számára éppen ilyen fontos volt a szövetkezetekről, a népgazdasági tervezésről vagy a statisztikáról alkotott törvény is.

ezt a sort gazdagítja most az országgyűlés, amikor a tanácsokról alkotott törvény végrehajtásának ellenőrzése, tapasztalatainak elemzése mellett napirendre tűzte a külkereskedelemtől szóló törvényjavaslat megtárgyalását. e törvényjavaslat szerves része a gazdaság szférájába tartozó, az összes idevágó kérdést egységes törvénybe, rendszerbe foglaló jogalkotó munkának.

/folyt.köv./

13.00/a

- 27 -

1310

parlament

bkk.6./ huszár istván.....1.folyt./-a

a külkereskedelem - mint ezt a törvényjavaslat bevezető mondata igen pontosan meghatározza - az export és az import útján összekapcsolja népgazdaságunkat a világgazdasággal, hozzájárul hazánknak a nemzetközi munkamegosztásban betöltött szerepének kiszélesedéséhez. ezáltal segíti a népgazdaság szükségleteinek mind teljesebb és mindinkább előnyös kielégítését, s így szolgálja társadalmi céljainkat, a gazdasági fejlődés ügyét. a külkereskedelemnek jelentős szerepe van népgazdaságunkban. jól szemlélteti ezt az a tény, hogy kivitelünk értéke jelenleg nemzeti jövedelmünknek 40 százaléka. várható, hogy ez az arány a következő évtized során dinamikusan tovább növekszik, és megközelítheti, esetleg el is érheti az 50 százalékot. erre lehet következtetni abból is, hogy 1950 óta a nemzeti jövedelem minden 1 százalékos emelkedése a külkereskedelmi forgalom másfél százalékos növekedésével párosul. vagyis a nemzetközi munkamegosztás bővül s ez a folyamat a gazdasági növekedés fontos tényezője. ezért is fordítunk erre gazdaságpolitikánkban megkülönböztetett figyelmet s lényegében a külkereskedelmi forgalomban - viszonylagos nagyságában, összetételében és fejlődésében - tükröződik talán leginkább hazánk szerepe a nemzetközi munkamegosztásban. ezért is kísérte az országgyűlés előtt lévő törvényjavaslat előkészítését nagy érdeklődés. van azonban az érdeklődésnek más társadalmi oka is. magyarországon minden negyedik dolgozó közvetlenül olyan árut termel, amelyet külföldön értékesítünk, és közvetve szinte kivétel nélkül minden dolgozó részese a kivitelre szánt termékek előállításának. s a behozatalról még nem is szóltam. ha végiggondoljuk, hogy hol és mennyien dolgoznak külföldön vásárolt nyersanyaggal, energiával, gépekkel, hogy mi a szerepe a fogyasztásban az importcikknek, bátran állíthatjuk: a külkereskedelmi tevékenység át- meg áthatja egész életünket, mindennapjainkat.

ezzel magyarázható tehát a törvényjavaslat iránti országos érdeklődés. ugyanez a fokozott érdeklődés és figyelem hatotta át azokat a tisztelt képviselő-elvtársakat is, akik a jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint a kereskedelmi bizottság együttes ülésén a törvényjavaslatot megvitatták.

hasonlóan nagy figyelemmel kíséri népünk a népgazdaságról közzétett adatok sorában a külkereskedelmünk eredményeiről közölt tényeket. helyes értelemben nemzeti ügyé vált, hogy külkereskedelmi mérlegünket milyen egyenleggel zárjuk. általános meglepedést keltett, amikor 1972-ben kiviteli többletet értünk el, és tavaly, amikor mind a rubel, mind a dollár-viszonylatban mérlegünk aktív lett.

/folyt.köv./

13.05/a

1120

parlament

bkk.6./ huszár istván.....2.folyt./-a

az idei év első nyolc hónapjának adatai azt jelzik, hogy a külkereskedelem továbbra is eredményesen dolgozik, habár jóval nehezebb körülmények között, mint az előző esztendőben. nem a magyar áru lett kevésbé kelendő, de mi is megérezzük azt a hihetetlen áremelkedés-hullámot, amely a tőkés piacot az utóbbi egy évben elárasztotta. azoknak a termékeknek az ára, amit mi exportálunk, mintegy egy negyedével lett magasabb a nem szocialista piacokon, mint egy esztendővel ezelőtt volt. ugyanakkor azoknak a termékeknek az ára - többségük nyersanyag, vegyicikk és gép -, amit nem szocialista piacról importálunk, több mint 40 százalékkal emelkedett. a cserearányoknak ez a romlása a nem szocialista országokkal folytatott külkereskedelmünkben nem csekély gondot jelent. ezzel szemben a szocialista országokkal folytatott külkereskedelmünk, megállapodásainknak megfelelően, tervszerűen alakul.

a külkereskedelemről szóló törvényjavaslat tehát a gazdasági élet rendkívül érzékeny területén alkot új jogi rendszert. hangsúlyozni kívánom, hogy külkereskedelmünk eddig is meghatározott jogszabályok szerint folyt. mégis: az országgyűlés előtt lévő törvényjavaslat nem pusztán azt jelenti, - bár önmagában ez is jelentős lenne -, hogy a korábban hozott rendelkezéseket és jogszabályokat most rendszerbe foglaljuk és egységesítjük. a vitára bocsátott törvényjavaslat ennél tovább megy

tovább lép az állami monopólium tényének megerősítésével, tartalmának gondos, pontos meghatározásával és törvénybe iktatott minősítésével. megerősíti, hogy a külkereskedelemnek alapvető feladata a párt és a kormány gazdaságpolitikájának parciális érdektől mentes szolgálata. kiemeli a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa és a szocialista gazdasági integráció jelentőségét. a törvényjavaslat kimondja, hogy a külkereskedelem a népgazdaság szerves része, e tevékenység állami irányítása - a szocialista tervgazdálkodás követelményének megfelelően - fontos eszköz kormányunk kezében a gazdasági élet egységének szabályozásához. ez a törvényjavaslat nem egyszerűen az adás-vételt szabályozza, hanem hazánknak a nemzetközi munkamegosztásban betöltött szerepét rögzíti.

amennyiben a betervezett javaslatot a tisztelt országgyűlés elfogadja, a törvény egységes értelmezést ad, egységes végrehajtást biztosít. világos jogi rendet teremt a számos korábbi, a külkereskedelemre vonatkozó jogszabály között. lényegében a törvényjavaslat - és ez a legfontosabb - az eddiginél jobb feltételeket teremt a hatékonyabb külkereskedelmi munkához. ez a törvény nemcsak számunkra lesz fontos, de külkereskedelmi partnereink számára is az. a törvény alapján egyértelmű és világos képet alkothatnak külkereskedelmi elveinkről és gyakorlatunkról. megismerhetik belőle külkereskedelmi jogrendünket, célkitűzéseinket.

/folyt.köv./
13.15/a

parlament

bkk.6./ huszár istván.....3.folyt./-a

kedves elvtársak !

népgazdaságunkat ezernyi szál fűzi össze a világgazdasággal, és ezek a kapcsolatok erősödnek, mind tartósabbak lesznek. jelenleg már csaknem 150 országgal állunk rendszeres kereskedelmi kapcsolatban. a magyar áruk, a hazai munka termékei a világ minden részébe eljutnak. a „made in hungary”, felirat szerte a világon a magyar munkások, parasztok, mérnökök alkotó munkájáról ad hírt, és állít ki mind elismerőbb bizonyítványt. éppen ezért kötelez is becsületre, fegyelmezett munkára, a minőség védelmére és állandó javítására. külkereskedelmünk elviszi hírnünket az egész világba azáltal is, hogy pontosan szállítunk, és mindenkor határidőre eleget teszünk fizetési kötelezettségeinknek. megbízható kereskedelmi partnernek ismernek bennünket, és ezt a hírnünket nemcsak meg kell őriznünk, de érdemes és szükséges tovább is erősíteni.

mind szélesebb körű részvételünk a nemzetközi munkamegosztásban - ez gazdasági fejlődésünk egyik alapvető feltétele. a tudományos és technikai forradalom korában és ennek a forradalomnak mind a szocialista, mind a tőkés világ termelésére gyakorolt lendítő hatása időszakában egyre kevésbé lehetséges egy országban, még hozzá egy lélekszámban és területileg kicsi, nyersanyagokban pedig eléggé szegény országban, mindent előállítani. erre még a nálunk nagyobb, gazdagabb és gazdaságilag fejlettebb országok sem vállalkozhatnak. a tudományos kísérletek és a műszaki fejlesztés mellett a gazdaságos termeléshez ma már nagy sorozatok és hatalmas felvevő piacok kellenek. nincs ország, amely minden terméke számára képes lenne ilyen piacot biztosítani, mint ahogy nincs olyan ország sem, amely minden termékből gazdaságosan, nagy szériákat tudna előállítani.

mi még mindig igen sokféle árut állítunk elő. ezek száma megközelíti a világban forgalomban lévő áruknak kétharmadát. erre a helyzetre illik az a megállapítás, hogy kevesebb - több lenne. így függ össze a külkereskedelem azzal a törekvésünkkel, hogy változtassuk, korszerűsítsük, a jelen és a jövő követelményeihez igazítsuk termékeszerkezetünket. a külkereskedelem hozzásegítheti népgazdaságunkat ahhoz, hogy számos, már kevésbé versenyképes, kevésbé korszerű, kisebb sorozatu, itthon csak gazdaságta-

lanul előállítható termék gyártását elhagyjuk s azoknak a korszerű és általánosan keresett áruknak a termelését fokozzuk, amelyek népgazdaságunk hatékonyságát jelentős mértékben növelhetik.

ez a törekvés határozza meg szerepünket a nemzetközi munkamegosztásban.

hazánk minden országgal szívesen kereskedik, minden megkülönböztetés nélkül, mindkét fél előnyére és hasznára. külkereskedelmünkben döntő szerepe van a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának, amelynek ebben az esztendőben ünnepeltük fennállása negyedszázados jubileumát.
/foyt.köv./

13.20/a

bb 17. visszennyezést elhárító üzemi brigádokat szerveznek a közép-tisza vidékén

vid.-ká gi hgy

1974. október 3.

figyelemre méltó kezdeményezés született csütörtökön a közép-tisza vidéki vízvédelmi bizottság szolnoki ülésén: javasolták, hogy azokban az üzemekben, gyárakban, amelyek váratlan visszennyezéseket idézhetnek elő, szervezzenek speciális kárelhárító brigádokat és azokat lássák el megfelelő védelmi anyaggal és felszereléssel. a tájegység területén hét olyan nagyüzem, vállalat, mezőgazdasági üzem van, amelyek nagy szerepet játszanak az élővizek szennyezésében. a tiszamenti vegyiművek, a nagykőrösi konzervgyár, a jászberényi hűtőgépgyár és más üzemek naponta többtízezer köbméter víz felhasználásával dolgoznak. a helyi készenléti brigádok veszély esetén azonnal beavatkozhatnak és elejét vehetik a nagyobb mérvű kártételnek. a brigádszervezet életre hívása mellett szorgalmazta a bizottság a szennyvittisztító rendszerek mielőbbi megépítését is a városokban és az üzemekben egyaránt. /mti/

-.-

bb 18. elutazott az ndk igazságügyi küldöttsége

/f gi hgy

1974. október 3.

elutazott budapestről az ndk igazságügyi küldöttsége, amely hans joachim heusinger, az ndk minisztertanácsának elnökhelyettese, igazságügyminiszter vezetésével tett látogatást hazánkban. a küldöttség megbeszéléseket folytatott az igazságügyi minisztériumban a két ország igazságügyi szerveinek munkájáról, a jogi élet aktuális kérdéseiről. ezenkívül látogatást tettek bíróságokon, az elte állam- és jogtudományi karán, a legfelsőbb bíróságon és a legfőbb ügyészségen.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. korom mihály igazságügyminiszter és a minisztérium vezető munkatársai bucsuztatták. jelen volt az elutazásnál georg pickert, az ndk budapesti nagykövetsége konzuli osztályának vezetője is. /mti/

-.-

bb 19. dió-és mogyorószüret a balatonboglári állami gazdaságban

vid/ká/ny hgy

1974 október 3.

somogy megye legnagyobb szőlő-és gyümölcstermelő üzemében, a balatonboglári állami gazdaságban 490 hektárnyi területet dióval, 170 hektárt pedig mogyoróval telepítettek be. most megkezdődött a dió és a mogyoró szüret. a már termő 130 hektárnyi diósban rázó gép is munkába állt. a terméskilátás jó: dióból több mint ezer, mogyoróból 340 mázsa betakarítására számítanak. /mti/

10.40óny

-15-

11^og

bb.20. új kenyérgyár celldömölkön

vid-ká/fé hgy 1974. október 3.

elkészült az új kenyérgyár celldömölkön, kemenesalja központjában. az új létesítmény építésére, berendezésére több mint tizenhétmillió forintot fordítottak. a korszerű üzem naponta két műszakban 153 mázsa kenyeret, péksüteményt készít. üzembehelyezésével nemcsak a járási székhely, de a környező községek péksütemény-ellátását is jelentős mértékben javítják./mti/

--

bb.21. megérkeztek az első szőlő-és must szállítmányok a badacsonyvidéki állami pincegazdaság feldolgozó telepeire

vid-ká/fé hgy 1974. október 5.

a badacsonyvidéki állami pincegazdaság feldolgozó és bortároló üzemébe csütörtökön megérkeztek az első szőlő és mustszállítmányok. az idei termés átvételére minden pincészetben gondosan felkészültek: összesen mintegy 200.000 hektoliter bor felvásárlására számítanak. az öt megye - fejér, komárom, vas, győr-sopron és veszprém - szőlő és must termésének nagyrészt a szürettel egyidőben veszik át a pincészetek.

az idei termést - az első becslések szerint - közepesnek minősítetik a szakemberek. a szőlő illat- és zamat anyaga gyengébb a korábbi évekenél. a korai fajták közül a rizling -szilváni 18-19 cukorfokos./mti/

--

bb.22. bod László festőművész kiállítása veszprémben

vid/ká/fé hgy 1974. október 3.

veszprémben, a képcsarnok bemutató termében dr. csürös zoltán akadémikus csütörtökön megnyitotta bod László festőművész kiállítását. a karcagi születésű művész 28 alkotását mutatják be veszprémben. több velencei, svájci és finn tájképe mellett alföldi témájú alkotásai is szerepelnek a tárlaton./mti/

--

11.10/fé

-16-

12²⁰g

vbb 23. közlekedési balesetek

/f gi hgy 1974. október 3.

herold aurél 63 éves nyugdíjas budapesti lakos segédmotor-kerékpárjával nem a látási és utviszonyoknak megfelelő sebességgel haladt, s a XIX. kerület vöröshadsereg utja és vörös csillag ut kereszteződésében az uttesten felborult. herold aurél olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben a mentőautóban meghalt.

székely miklósné 53 éves háztartásbeli budapesti lakos a VII. kerület dózsa györgy és landler jeno utca kereszteződésében tilos jelzésen haladt át az uttesten és egy motorkerékpár elütötte. székely miklósnét súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a XIII. kerület szent istván körut és füst sándor utca kereszteződésében tóth gyula 22 éves esztergályos budapesti lakos személygépkocsival nem adta meg az elsőbbséget és elütötte demény alfrédné 73 éves nyugdíjas, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. tóth gyula ellen eljárás indult.

a X. kerület, kőbányai uton az orczy tér közelében szabálytalan helyen figyelmetlenül haladt át az uttesten galántai ferenc 26 éves segédmunkás és farkas gyula 20 éves alkalmi munkás budapesti lakosok, és egy személygépkocsi elütötte őket. farkas gyulát és galántai ferencet súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a XI. kerület bartók béla ut és tétényi ut kereszteződésében személygépkocsijával szabálytalanul kanyarodott farkas jánosné 29 éves üzletkötő, budapesti lakos és összeütközött egy motorkerékpárral, amelynek vezetőjét, bagó bálint 45 éves lakatos, budapesti lakost súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba. farkas jánosné ellen eljárás indult.

/folyt. köv./
11.35/gi

- 17 -

12²⁰g

bb 23. /közlekedési ... 1. folyt./gi

fehér sándor 29 éves autóbuszvezető budapesti lakos a xiv. kerület, bosnyák tér és thököly ut kereszteződésénél lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen egy 132-es jelzésű autóbuszal elütötte csaba magdolna 15 éves tanuló, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. fehér sándor ellen eljárás indult.

földeák jánosné 67 éves nyugdíjas budapesti lakos, a viii. kerület, józsef körút és bérkocsis utca kereszteződésében tilos jelzéssel haladt át az uttesten és egy tehergépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a ix. kerület üllői ut száva utca kereszteződésében figyelmen kívül lépett az uttestre fencz gyuláné 56 éves budapesti lakos és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

--

bb 24. „varsói szvit,, - lengyel művészek a fővárosi operettszínházban

i mn/gk gi szó hgy

1974. október 3.

„varsói szvit,, címmel neves lengyel művészek kezdik meg vendégszereplésüket hétfőn a fővárosi operettszínházban. a nagyszabású színes összeállításban - amely kedden és szerdán is színpadra kerül - közreműködik a lengyel rádió- és televízió zenekara j. slawinski vezényletével, a varsói esztrádbalett h. komorowska vezetésével, az ali baba vokálegyüttes és ismert szólólisták, köztük anna germa, helena norowicz, valamint a legendás „kloss kapitány,,: stanislaw mikulski. a neves tánc- és esztrádművészeket felvonultató produkciót maria szatalow-jauszkiewicz rendezi. az előadásnak két magyar közreműködője is van: bánki zsuzsa és bitskey tiber. /mti/

--

11,38/gi

- 18 -

12²⁵g

felhasználható 17 óra után

bb 25. megyei klub alakult a nyiregyházi tanárképző főiskolán

vid/ká/ny -cz

1974 október 3.

csütörtökön megyei klub alakult a nyiregyházi bessenyi györgy tanárképző főiskolán. a klubot a megyei tanács és az oktatási intézmény közösen tartja fenn. legfőbb célja szabolcs-szatmár megye történetének, fejlődésének, gazdasági életének, természeti értékeinek, népi emlékeinek, hagyományainak, művészetének megismertetése. lehetőség arra, hogy a hallgatók találkozzanak, beszélgessenek, a megye, a városok, községek vezetőivel. ezt a célt szolgálja a hetenként megrendezendő vitest, a párt, állami, társadalmi, gazdasági szervek vezetőinek részvételével. létrehozzák a klub kiskönyvtárát is, amelyben főként a megyére vonatkozó kiadványokat találhatják meg az érdeklődők. tervbe vették a főiskola diáklklubjával együtt iskola- illetve tájmuzeum anyagának összegyűjtését. /mti/

--

bb 26. az urbanizáció hatása a duna mentén - magyar- jugoszláv tudományos tanácskozás kezdődött pécsen

vid/ká/ny -cz

1974 október 3.

pécsen, az akadémiai székházban, magyar- jugoszláv tudományos tanácskozás kezdődött csütörtökön. témája: az urbanizáció hatása a duna mentén magyarországon és jugoszláviában. a két napos ülészakon a mta dunántúli tudományos intézete és az ujvidéki hungarológiai intézet munkatársai számolnak be kutatásaik eddigi eredményeiről, vitatják meg a közös problémákat.

a pécsi és az ujvidéki tudományos intézet 1971-ben vette fel a kapcsolatot egymással, s lehetővé tették a kutatók kölcsönös cseréjét és dolgozataik kölcsönös publikálását. most először került sor együttes tanácskozásra, amelyen a párhuzamosan végzett urbanisztikai kutatások eredményeit összegezik, a vendéglátó dunántúli tudományos intézet nevében dr. ruzsás lajos osztályvezető nyitotta meg a tanácskozást, majd dr. szeli istván egyetemi tanár, a hungarológiai intézet igazgatója mondott köszönetet a meghívásért. bejelentette, hogy jövőre ujvidéken rendezik meg a magyar és jugoszláv kutatók együttes tanácskozását.

a tudományos ülésen tizenhét előadás hangzott, illetve hangzik el az urbanizáció gazdasági, társadalmi és kulturális hatásáról a duna mentén. a pécsi tanácskozás egyúttal alkalmat nyújt a magyar és a jugoszláv kutatóknak, hogy még inkább összehangolják munkájukat, közös tudományos munkaprogramot dolgozzanak ki. /mti/

--

11.43/ny

-19-

13⁰⁰g

bb.29. a magyar országos Levéltár centenáriuma

t me/sza/szõ/fé -cz

1974.október 3.

a magyar országos Levéltár ujjaszervezésének 100. évfordulója alkalmából csütörtökön délelőtti tudományos ülést tartottak a magyar tudományos akadémia kongresszusi termében. garamvölgyi józsef, kulturális miniszterhelyettes köszöntötte a jubiláló levéltár dolgozóit, majd átadta a kitüntetések a levéltár munkában kitűnt, hat dolgozójának. dr. ember győző, akadémikus, a magyar országos Levéltár főigazgatója referátumában ismertette a Levéltár 1874-ben történt ujjaszervezésének előzményeit, az intézmény évszázados fejlődését. korreferátumok hangzottak el az országos Levéltár dolgozóinak munkájáról, a Levéltár nemzetközi kapcsolatairól, közművelődési tevékenységéről, a központi gazdasági Levéltárról.

innen embergós: 17 óráig!

-----
az évforduló alkalmából rendezték meg a budapesti történeti muzeum gótikus termében „az országos Levéltár kincsei,, című kiállítást, amely október 4-31-e között bemutatja a magyar történelem legfontosabb mozzanatainak értékes nyolcvan dokumentumát. a többi között kiállították az országos Levéltár történetének okmányait, nádori, országbirói, egyházi pecsétet, térképeket, diszes kötésű okmányokat, köztük velencei szaracén kötést, a legkorábbi aranypecsétes oklevelet, zrínyi miklós végrendeletét 1566-ból, bethlen gábor rendeletét sajátkezű utóiratával. a közönség elé tárják továbbá a magyar nemzeti muzeum, a műegyetem alapítási okmányát, 1848-as márciusi törvényeket, petőfi ingóságainak elárverezéséről készült jegyzőkönyvet, a tanácsköztársaság dokumentumait.

a kiállítást csütörtökön délután dr. sashegyi oszkár, az országos Levéltár főigazgató-helyettese nyitotta meg./mti/

-. -

12.45./fé

-20-

1320 g

bb 27. rendőrségi hírek

/f gi -cz

1974. október 3.

bács-kiskun megyében harkakötöny határában madár györgy 22 éves gépkocsivezető kiskunmajsai lakos a 9. sz. volán autóbusszát nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, miközben a pótkocsi a sikos uttesten átlendült a menetirány szerinti baloldalra és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő személyszállító autóbusszal. a baleset következtében a személyszállító autóbussz vezetője, brenner andrás 43 éves bácsalmási lakos a helyszínen, az utasok közül török ferencné 32 éves könyvelő jánoshalmi lakos a mentőgépkocsiban meghalt. öt utas súlyos, három pedig könnyű sérülést szenvedett. a sérülteket kórházba szállították, ahonnan a könnyebben sérülteket elsősegélyben részesítés után elbocsátották. madár györgy ellen előzetes letartóztatás mellett indult eljárás.

debrecen és füzesabony között tarr imre 39 éves segéd munkás debreceni lakos személygépkocsijával nekiütközött egy félig az árokba csuszott kivilágítatlan tehérgépkocsinak. a baleset következtében tarr imre olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. egy utasa könnyebben sérült meg. a vizsgálat folyamatban van.

a kisvárdai vasutállomás közelében kovács jános 54 éves segéd munkás kisvárdai lakost a vasuti síneken egy tehervonat halálra gázolta. /mti/

-. -

vbb 28. az ndk-ba utazott a vox humana

vid.-gö/tr-né gi ká -cz

1974.október 3.

a külföldön is jól ismert váci énekkar, a vox humana csütörtökön ismét utrakelt. jénába utaztak, ahol a német demokratikus köztársaság megalakulásának 25. évfordulója alkalmából négy hangversenyt adnak. a nyolcvan tagú kórus liszt, bartók, kodály, bárdos művekkel lép a közönség elé. néhány kórusművet, valamint több munkásmozgalmi dalt vendéglátóik nyelvén énekelik majd. /mti/

-. -

- 21 -

1330 g

v

tbb 30. robert graves dedikál

i mn/s/ny sző -cz

1974 október 3.

szombaton 12 és 1/1 1 között budapesten dedikálja most megjelent „a szerelem tünetei”, című verseskötetét. a hazánkban is rendkívül népszerű angol író, robert graves. az író olvasói a lenin köruti erkel könyvesboltban találkozhatnak az „én claudius”, a „claudius, az isten”, és más népszerű könyvek szerzőjével./mti/

..

tttbb 31. végetért az olcsó energiahordozók korszaka - szili géza nehézipari miniszterhelyettes nyilatkozata az energia világ konferencia megállapításairól

i sb?/s/ny ie -cz

1974 október 3.

mintegy 70 ország 4000 szakértőjének detroiti energia világkonferenciájáról most tért haza szili géza nehézipari miniszterhelyettes és az mti munkatársának nyilatkozott a szakmai világtalálkozó állásfoglalásáról.

- a tőkés országok szakértőinek felszólalásaiból kitűnt - mondotta -, hogy az energiaárak további emelkedésétől, az infláció gyorsulásától tartanak. az olajat nem termelő fejlődő országok szakértői elsősorban azt vetették fel, hogy tőkészegettségük miatt fokozottan sújtják gazdaságukat a növekvő olajárak, és amikor náluk a falvak százezrei nem ismerik még a vilányvilágítást, a fejlett országokban mértéktelen energia pazarlás tapasztalható. a szocialista országok képviselői ismertették távlati energiapolitikai terveiket, amelyekben nagyobb teret szentelnek a saját energiaforrásoknak, a gazdaságos mélybányászati-és külszíni szénfajták termelésének, az atomerőművek építésének, a hatékony energiagazdálkodásnak és szállításnak. a konferencián általános véleménye volt, az, hogy végetért az olcsó energiahordozók korszaka, ezért minden országnak maximálisan ki kell aknáznia saját energiaforrásait.

- az új helyzetnek megfelelően a világtalálkozó szakértői megfogalmazták a legfontosabb teendőket. így új fajta energiaforrásokat és tartalékokat, újabb olaj-és földgáz-lelőhelyeket kell fektetni és feltárni a szárazföldön és a tenger alatti kontinentális padban, sőt a mélytengerekben is. nagyobb arányban kell hasznosítani a széntartalékokat, az olajpalát és a bitumenes homokot, továbbá a nap-, a szél-és a geotermikus energiát. előtérbe kerül az eddiginél nagyobb átmérőjű kontinentális gázvezetékek és az 500.-600 ezer, valamint az egymillió tonnás olajtartály-hajók építése, a szén, a metanol és a hidrogén nagy volumenű szállítása.

/folyt köv/

-22-

1330

tbb 31. / végetért .....folyt/ny

az energiatárolásban napirendre kerül a háztartások ellátása nap-, geotermikus-és szénenergiával, az alacsony hőmérsékletű ugynevezett hulladékenergia széleskörű hasznosítása és az energiatakarékosságnak még sok más korszerű módszere. a környezetvédelmet szolgálja elsősorban az elektromos energia és főként a nukleáris erőművel fejlesztett energia jóval szélesebb körű felhasználása, a szeméttégető erőművek építése, a füstgázok és tüzelőanyagok kéntelenítése és ebből a környezetvédelmi megfontolásból került az érdeklődés homlokterébe a közeljövő egyik új feladata, hogy a hidrogént hasznosítsák energiahordozóként és energiatarolóként.

- a világkonferenciáról szerzett általános benyomás az volt, hogy a szocialista országok magabiztos távlati energiapolitikájával ellentétben a nyugati fejlett országokban - a bizonytalan energia és gazdasági helyzet miatt - az energiatermelés és ellátás legjobb új módszereinek kiválasztása és az elvi elképzelések tényleges megvalósítása még hosszabb ideig várat magára - fejezte be nyilatkozatát szili géza./mti/

tbb 32. időjárásjelentés

/gi -cz

1974. október 3.

a meteorológiai intézet jelenti 13,00 órakor:

a szokatlanul hűvös idő tovább tart.

európa legnagyobb részén hideg, sarkvidéki eredetű léghullámok határozzák meg az időjárást. hatásukra a hőmérséklet általában 3-8 fokkal, helyenkint 10 fokkal is alacsonyabb az évszaknak megfelelő átlagnál. ott, ahol a hideg levegő enyhébb léghullámokkal találkozik: skandináviában, franciaország térségében, valamint a kárpát-medence keleti felén, erősen felhős, esős az idő. tulnyomóan derült, száraz és az évszaknak megfelelőnél jóval melegebb időjárást csak a szovjetunió európai területének középső és keleti részéről jelentenek.

/folyt. köv./

- 23 -

1400g

bb 32. /időjárás ... 1. folyt./gi

hazánkban szerdán általában borult idő volt, csak az északnyugati megyékben sütött ki 1-3 órára a nap. az ország nyugati és középső részén sokfelé esett az eső. a hőmérséklet csúcserőke általában 10-12 fok között alakult. éjszaka borult idő volt. országsszerte esett az eső, a mátra legmagasabb csucsain havazott. a 24 óra alatt lehullott eső mennyisége az ország legnagyobb részén 10-20 mm volt, veszprém, vas és zala megyében többfelé meg is haladta kissé a 20 mm-t. csütörtök hajnalra a nyugati, dél-nyugati megyékben 2-5, máshol 5-8 fokig hült le a levegő. lenti-ből gyenge talajmenti fagyot jelentettek. csütörtökön délelőtt a tiszántulon még erősen felhős idő volt, kisebb esőkkel. máshol felszakadozott a felhőzet, az esők megszűntek. a hőmérséklet 11 órakor 8 és 13 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 9,1 fok volt, a százéves átlagnál 5,4 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 11 fok, a tengerszint-re átszámított légnyomás 761 mm, erősen emelkedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős, hűvös idő, néhány helyen, inkább csak keleten esővel, a legmagasabb hegyeken kisebb havazással. csütörtökön élénk, időnként erős északnyugati, nyugati, pénteken dél-nyugatra forduló és átmeneti gyengülés után újra megélénkülő szél. a szokatlanul hűvös idő tovább tart.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 1-6 fok között, főképp a dunántulon helyenként talajmenti fagy, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 9-14 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig:

eleinte felhőátvonulások, megismétlődő esők. élénk nyugati-as szél. hűvös idő. az időszak második felében kevesebb felhő, és eső, a hőmérséklet emelkedik. a legalacsonyabb *hajnali hőmér-*séklet eleinte 2-7, később 5-9 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 10-14, később 14-18 fok között alakult. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 70 százalékán várható, az időszak elején.

a duna vízállása budapestnél 256 cm. /mti/

--

- 24 -

14.10.9

bb 33. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 óráig:

/se gi -cz

1974. október 3.

1. szemüvegkeretgyár hanoiban
2. ajánló bibliográfia
3. vadász-siker
4. építőgépgyártási kooperáció
5. helikopteres növényvédelem
6. irányelv a szülőtartásról
7. színházi táncosokat képeznek
8. xx. kerületi tanács ülése
9. lakókocsikból loptak
10. vetőmagellátás
11. kísérlet
12. új mederben a bene-patak
13. műszaki fejlesztést megalapozó kutatások
14. száz személyes óvoda
15. a bkv közleményei
16. építéskutatási kongresszus
17. vízszennyezés elhárítás
18. az ndk küldöttség elutazott
19. diószüret
20. kenyérgyár
21. első must-szállítmányok
22. kiállítás veszprémben
23. balesetek
24. lengyel művészek az operettszínházban
25. megyei klub
26. urbanisztikai tanácskozás
27. rendőrségi hírek
28. ndk-ba utazott a vox humana
29. a levéltár centenáriuma
30. graves dedikál
31. szili géza nyilatkozata
32. időjárás
33. hírjegyzék

/mti/

--

bb 34. elhunyt kozma ferenc

/pf gi sző -cz

1974. október 3.

kozma ferenc, a párt- és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa, 84 éves korában elhunyt. temetése október 7-én, hétfőn 13,30 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp xi. ker. bizottsága

/mti/

--

14.10.9

- 25 -

bb 36. rádió műsorok az ndk megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére

i nns/ny sző -cz

1974 október 3.

a német demokratikus köztársaság megalakulásának negyedszázados évfordulója alkalmából számos ünnepi adással tiszteleg a magyar rádió a következő héten. hétfőn arcképvázlat hangzik el erwin strittmatter-ről. közreműködik: bodor tibor, budai istván, harkányi ödön és velenczey istván. a kossuth-adón délután a berlini rádió új népzenei felvételeiből hallhatunk néhányat.

kedden anna seghers a hetedik kereszt című regényéből sugároznak részleteket vadász gyula rendezésében gordon zsuza, gyórfy györgy és tánczos tibor tolmácsolásában. az ndk rádiójának összeállítása német népdal évszázadait idézi fel számos folklór felvétel megszólaltatásával. ugyancsak a kossuth-adón délután 17.18 -kor huszonöt éves a német demokratikus köztársaság címmel domány andrás műsorát sugározzák. este „fény kell nekem”, címmel irodalmi összeállítás kerül a hallgatók elé, amelynek anyagát johannes r. becher, bertolt brecht, stephan hermlin, peter huchel, sarah kirsch, gert neumann és erwin strittmatter műveiből válogatták. előadja: bánffy györgy, bessenyei ferenc, kohut magda, markaly gábor és szilágyi tibor.

szerdán a kossuth-adón délután „együtt nőttek fel!”, címmel váradi julia az ifjúsági rádió műsorában az ndk-beli fiatalok életéről, hétköznapjairól tájékoztatja az érdeklődőket. ismert együttesek népszerű dallamokat szólaltatnak meg a dixieland berlinből című műsorban. a mikrofon segítségével a drezdai állami szimfónikus zenekarnál tehetünk látogatást az esti órákban, a riporter meixner mihály jóvoltából.

csütörtökön szikrából pattan ki a láng címmel kapunk irodalmi válogatást turján györgy rendezésében. többek között bertolt brecht, bartha sándor, komjáth aladár, piscator, egon erwin kisch, thomas mann művei szólalnak meg láng józsef, lőte attila, orosz istván, sallay tibor, szokolay ottó előadásában.

/folyt köv/

-26-

1440

bb 36. / rádió műsorok...folyt/ny

pénteken sugározzák gisela steineckert a napló utolsó lapja című hangjátékát. a művet helmut helsdorf a berlini rádió rendezője irányításában vették fel, a főbb szerepekben tolnay klárrival, lőte attilával, benkő péterrel, győry franciskával.

szombaton a berlini rádió új operafelvételeiből kapunk válogatást neves művészek tolmácsolásában. a harmadik műsorban pedig ndk-beli szerzők szimfónikus műveit tolmácsolják kiváló együttesek. vasárnap délután a berlini rádió legújabb könnyű- és tánczenei felvételeiből forgatnak le néhányat a szerkesztők. este kemsei istván adaptálásában hermann kant impresszum című regényéből sugároznak epizódokat benedek miklós, horváth gyula, takács mártá és uri istván tolmácsolásában./mti/

..-

bb 35. szovjet vendégrendező a békéscsabai jókai színházban

vid/ká/ny -cz

1974 október 3.

az elmúlt színházi évadban a penzai lunacsarszkij színházban békéscsabai rendező vitte színpadra bródy sándor: a tanító-nő című darabját. viszonzásképpen a békéscsabai jókai színház november 7-i ünnepi bemutatójára mai szovjet szerző, izidor stok: az élet megy tovább című színművét szemjon moszejevics reinhold, a penzai színházfőrendezője, a szovjetunió érdemes művésze rendezte. a darab technikai előkészítését a szovjet rendező irányításával megkezdték./mti/

..-

14.30/ny

-27-

1440

V
szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 16. sz. hir /megkezdődött .../ 2. bek. 7-8-9.
sorában a szöveg:

1965-70 között például a paneles építési móddal készült épületek részaránya az állami építőiparban....

/mti/

szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 27. sz. hir /rendőrségi hírek .../ 1. bek. 2-3. sorában a szöveg:

a 9. sz. volán teherautóját nem az .....

/mti

--

bb. 39. dr. gosztonyi jános

k szö/il cz

1974. október 3.

oktatási államtitkár az első vietnami-magyar szótár megjelenése alkalmából baráti találkozáson fogadta a szótár elkészítésében közreműködő, hazánkban tanuló vietnami diákok képviselőit. a találkozáson résztvett nguyen manh cam, a vdk budapesti nagykövete és nguyen thanh a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ügyvivője./mti/

--

- 28 -

15.30/11

16⁰⁰

bb. 37. kimagasló siker a kongresszusi versenyben oroszlányon huszonnégy óra alatt kétszáz vagon szén egy frontról

vid kz/il cz

1974. október 3.

a kongresszusi munkaverseny kimagasló sikeréről érkezett hir csütörtökön oroszlányból: a 22-es akna frontjáról 24 óra alatt 200 vagon szenet küldtek felszínre.

az oroszlánnyi szénbányák már évek óta országosan az első helyen áll a termelés gépesítésében. a műszakiak és a munkások egyaránt bátran alkalmazzák az új technológiát. országosan elsőként próbálták ki például a szovjet rakodó-fejtő kombájnokat. oroszlánban a 12 frontból már 8 gépesített és mindegyikben szovjet fejtő-rakodó géppel dolgoznak.

négy hónappal ezelőtt alakították ki a 22-es aknán azt a minta frontfejtést, ahol a legújabb várpalotai pajzzsal és a legmodernebb 1-g s 68 típusu szovjet kombájnnal dolgoznak. a távvezérléses jövesztő-rakodo berendezés 5-10 méterről is jól irányítható, így nem kell a dolgozóknak közvetlenül a lefejtésre kerülő szénfalnál tartzkodniok. a várpalotai pajzs pedig valóságos fedett „gyártócsarnokot”, képez a „széngyárban”, így nagymértékben nő a bányászok biztonsága.

az országos mintafroton más új technológiai és szervezési megoldásokat is alkalmaznak, így már hetek óta a szokásosnál jóval magasabb, átlagosan 80 vagonos napi teljesítményt érnek el.

a csütörtökre virradóra született rekordot az egymást váltó három brigád összesen 28 dolgozóval érte el. így egy dolgozóra több mint 7 vagon termelés jutott. az oroszlánnyi gépesített frontokon 2 vagon a dolgozók műszakonkénti átlagteljesítménye./mti/

--

- 29 -

15.35/11

16⁰⁵

v
bb. 38. napsütést ígér a meteorológia a hét végére

i ni/sza/ie/il cz

1974. október 3.

a mátra magasabb csucsain a hét közepén leesett az első hó. a sarkvidékről érkező hideg levegő hatására az országban 8-10 fokkal alacsonyabb volt a hőmérséklet az évszaknak megfelelőnél. hasonló a helyzet egész Európában, kellemes, meleg őszi idő csak a Volga vidékén és attól keletre az Uralig volt.

hazánkban szerdán nyugat felől egyre kevesebb felhőt hozott az észak-nyugati szél, így csütörtökön már csak a tiszántulról jelentettek kisebb esőket. bár a meteorológiai előrejelzés a magasabb hegycsúcsokra péntekig még hósapkát ígér, a hét végi hőmérséklet alakulásában csökken a sarkvidéki levegő hatása. a szél észak-nyugatról, dél-nyugatra fordul, a napsütést csak néha zavarják meg kisebb felhőátvonulások. vasárnapra a hajnali hőmérséklet eléri az évszaknak megfelelő 5-9 fok közötti értékeket, a nappali csúcserkékek, a napos szélvédett helyeken megközelítik a 20 fokot, a hegyekben kellemes őszi kiránduló idő várható./mti/

-. -

bb 41. ünnepi megemlékezés, kiállítás szolnokon Bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából

vid ká/il cz

1974. október 3.

Bulgária felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepi ülést tartott szolnokon a megyei munkásmozgalmi klub. az ülésen, amelyen résztvett szvetlozar vaszilev a budapesti bolgár kulturális központ igazgatóhelyettese is, tabák Lajos, a szakszervezetek megyei tanácsának elnöke emlékezett meg Bulgária nemzeti ünnepéről. az ülésen szvetlozar vaszilev Bulgária szocialista fejlődéséről adott tájékoztatást. a megemlékezést ünnepi műsor zárta, majd megnyitották Bulgária három évtizedes fejlődését érzékeltető kiállítást./mti/

-. -

- 30 -

15.40/il

16¹⁰

c

felhasználható: 19 .00 órától

bb. 42. néptáncfesztivál a fővárosi operett színházban

t mn/s szö/il cz

1974. október 3.

a budapesti művészeti hetek jegyében csütörtökön „tizperces koreográfiai portrék”, címmel néptánc fesztivált rendeztek a fővárosi operettszínházban. a műsorban, amelyet Galambos Tibor rendezett, a tiz népszerű hazai együttes mutatta be tudását a korszerű néptánc feldolgozás jegyében. többek között fellépett az építők vadrózsák táncgyűjtése, a magyarországi nemzetiiségek központi táncgyűjtése, az Okisz Erkel Ferenc művészgyűjtése, a miskolci avas táncgyűjtés a szombathelyi Ungaresca táncgyűjtés./mti/

-. -

bb. 43. fogadás a rusztavi gruz drámai színház tiszteletére

t nn/s/szö/il cz

1974. október 3.

csütörtökön a Margitszigeti Nagyszállóban dr. Molnár Ferenc kulturális államtitkár fogadást adott a hazánkban tartózkodó rusztavi gruz drámai színház művészeti tiszteletére. a fogadáson megjelent b. d. Sevikin a Szovjetunió ideiglenes magyarországi ügyvivője is./mti/

-. -

felhasználható: 17.30 órától

bb. 45. orosz János festőművész kiállítása

t nn/szö/il cz

1974. október 3.

csütörtökön a Csók István Galériában megnyílt Orosz János munkácsy-díjas festőművész kiállítása. a bemutatón dr. Solymár István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatóhelyettese mondott megnyitó beszédet.

az október 19-ig nyitva tartó tárlaton a művésznek az utóbbi években készült huszonöt agyagképe és négy kerámia szobra várja az érdeklődőket./mti/

-. -

- 31 -

15.50/il

16¹⁵

to

bb. 40. társadalmi munkásokat tüntettek ki békéscsabán

vid ká/il cz

1974. október 3.

a békéscsabai városi tanács, az mszmp városi bizottsága, a hazafias népfront és a vöröskereszt városi szervezete ez év tavaszán hirdette meg az „építsük, szépítsük városunkat,” mozgalmat. ennek eredményeként szeptember 1-ig csaknem hétmillió forint értékű társadalmi munkát teljesítettek a megyeszékhely lakói, az üzemek és intézmények dolgozói.

csütörtökön délután a városi tanácsnál értékelték a társadalmi munkát, majd vantara jános elnökhelyettes átadta a díjakat a legjobbaknak. a kerületek közötti versenyben egyenként 100-100 ezer forintos első díjjal jutalmazták a város negyedik és ötödik, 75 ezer forintos második díjjal a harmadik 50 ezer forintos, harmadik díjjal a második kerületet. az utcák közötti versenyben kitüntettek 150 színházberletet és 750 labdarugómérkőzésre szóló belépőt ajándékoztak. a megjutalmazták a vállalatok és intézmények legjobb társadalmi munkásait is./mti/

-.-

felhasználható 19.00 óra után !

bb. 46. bemutató a győri kislelud színházban

vid ká/il cz

1974. október 3.

három ujonnan szerződött színész - bende ildikó, erdélyi mária és pongrácz imre - mutatkozott be csütörtökön este a győri kislelud színházban, őrsi ferenc, fülöp kálmán és wolf péter - nagykirály - című zenés játékában. a darabot hortobágyi margit rendezte. a színháznak ez volt az ideiglenes első bemutatója./mti/

-.

- 32 -

15.55/il

bb. 44. ötven éves a mezőgazdasági kutatás szegeden - kétnapos jubileumi ünnepségsorozat kezdődött

vid kz/il cz

1974. október 3.

kétnapos jubileumi ünnepségsorozat kezdődött csütörtökön szegeden a gabonatermesztési kutató intézet fennállásának 50. évfordulója alkalmából.

a szabadság filmszínházban megtartott megnyitó ünnepség elnökségében ott voltak csongrád megye és szeged párt- és állami vezetői, köztük dr. komócsin mihály a csongrád megyei pártbizottság első titkára, dr. perjési lászló a megyei tanács elnöke, dr. varga dezső, a szegedi városi pártbizottság titkára és papp gyula a városi tanács elnöke. az elnökségben foglaltak helyet a külföldi társintézmények képviselői, köztük t. sz. dubonoszov, a krasznodári kutató intézet igazgatója, h. steikhardt, az ndk-beli bernburgi növénynevelési intézet igazgatója, f. berger az osztrák földművelésügyi minisztérium főtanácsosa, valamint a hazai növénynevelési intézetek vezetői, akadémikusok és tudományos kutatók.

dr. szánier imrének, az intézet igazgatójának üdvözlő szavai után váncsa jeno mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes mondott beszédet. ezután átadták a nagy magyar genetikus - baross lászló - emlékére alapított érmet: t. sz. dubonoszov-ot, a krasznodári kutató intézet igazgatója dr. jánossy andor akadémikus, dr. somorjai ferenc a szegedi intézet nyugdíjas igazgatója, dr. beke ferenc kossuth-díjas növénynevelési és szülő ferenc nyugalmazott kutató kapta meg

a jubileumi ünnepség alkalmából számos hazai és külföldi intézmény táviratban köszöntötte a szegedi kutatókat. többek között disztáviratot küldött losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke is. a táviratát felolvasták az ünnepségen.

az ünnepségsorozat délután az 1938-ban elhunyt kiváló magyar növénynevelési - baross - lászló szobrának a leleplezésével folytatódott. ugyanekkor leleplezték a nagyméretű réz domborművet is, amely p.p. lukjanyenko lenin -díjas szovjet genetikus, a bezostája buza, ,atyját,, ábrázolja.

a nap utolsó eseményeként váncsa jeno miniszterhelyettes ünnepélyes keretek között felavatta és átadta rendeltetésének az intézet 20 millió forint beruházással létesült új laboratóriumi kutató épületét.

/folyt.köv./

16.00/il

- 33 -

16.25

bb. 44./ötven .... folyt./ il

a háromemeletes kutató-nemesítő komplexumban 19 dolgozó szoba, 7 korszerűen felszerelt laboratórium, valamint könyvtár szolgálja a félévszázados szegedi mezőgazdasági kutatás jelenlegi és jövőbeni dolgozóinak további eredményes munkásságát.

holnap tudományos ülészakkal zárul a kétnapos ünnepségsorozat./mti/

-. -

bb.47. tatarozzák a lillafüredi palota szállót

vid/p kz -cz

1974. október 3.

csütörtökön már nem érkezett újabb üdülőcsoport a lillafüredi palota szállóban működő szot üdülőbe. a három tó partján emelkedő épületben nagyszabású rekonstrukció kezdődik azzal a céllal, hogy az eddiginél kényelmesebb feltételeket teremtsenek a pihenéshez.

a lillafüredi palota szállót 1930-ban nyitották meg. a szot 1949-ben vette át, s rendezte be üdülőnek. az azóta eltelt negyed század alatt több mint kétszáz ezren töltötték itt szabadságukat./mti/

-. -

bb.48. a kohó-és gépipari minisztérium szakági ifjusági parlamentje miskolcon

vid/p kz-cz

1974. október 3.

huszonhárom kohó és gépipari minisztériumhoz tartozó üzem, tervezővállalat és kutatóintézet fiatal dolgozóinak küldöttjei tanácskoztak csütörtökön miskolcon. a szakági ifjusági parlament főelőadója dr. kocsis józsef, kohó és gépipari miniszterhelyettes volt. a fiatalokat különösen érdeklő jövőről szólva elmondta többek között, hogy a következő öt éves terv célkitűzései szerint a kohászat acéltermelése 1980-ra meghaladja az évi négy millió tonnát. ennek elérésére az ózdi kohászati üzemekben tovább fejlesztik az oxigén befúvatásos gyártási eljárást; a dunai vasműben évi több mint 1 millió tonna kapacitású oxigénkonverteres acélművet építenek, külön oxigéngyárral és folyamatos öntő művel. korszerűsítik a diósgyőri lenin kohászati művek és a csepeli vasmű martinacélműveit is.

a miniszterhelyettes előadását követő vitában a felszólalók egyebek mellett a fiatalok lakásépítési akcióinak fokozott támogatását, az ére a célra fordítható vállalati pénzeszközök növelését kérték. szóvá tették, hogy a sportlétesítmények elavultak. sürgették a fiatalok szakmai továbbképzésének javítását./mti/

15.55/p

-. -
-34-

bb.49. vaskohászati konferencia

vid/p kz-cz

1974. október 3.

az országos magyar bányászati és kohászati egyesület rendezésében csütörtökön befejeződött dunaujvárosban a 11v. országos vaskohászati hidegalakítási konferencia. a három napos tudományos tanácskozáson 150 hazai és harminc külföldi kohászati szakember a vaskohászati hidegalakítás kutatási, gyártmányfejlesztési, munkaszervezési és termelési kérdéseit vitatta meg. a három szekcióban összesen 38 előadás hangzott el, s ezek az elmúlt három év technológiai fejlődését összegezték. az iparágon belül új ágazatként az ugynevezett harmadtermékek a könnyű acélszerkezetek, hidegen hajlitott profilok termelésének gyors fejlődéséről is beszámoltak. a háromnapos tanácskozáson a kohászati nagyüzemek, tudományos intézetek szakemberei megállapították, hogy a hidegenhajlitott termékek jelentősége, részaránya a felhasználásban egyre növekszik, ezért a vaskohászati hidegalakítás komplex fejlesztését a termékfelhasználók igényeinek változtatásával együttesen vizsgálták./mti/

-. -

bb.51. felhasználható 18 órától

-----
zala tiber kiállítása tatán

id/p kz -cz

1974. október 3.

csütörtökön megnyílt tatán zala tiber, kétszeres munkácsydíjas grafikusművész kiállítása. a tárlaton illusztrációk, politikai plakáttervek és plakátok, litográfiák szerepelnek./mti/

-. -

bb.50. napirenden a balatonkutatás új eredményei - hidrobiológus napok tihanyban

vid/p kz -cz

1974. október 3.

tihiyanban csütörtökön megkezdődtek a hidrobiológus napok. a háromnapos tanácskozáson a legújabb balatonkutatásokról számoltak be a szakemberek.

a vizgazdálkodási tudományos kutatóintézet szakemberei előadásaikban elmondották, hogy a balaton hidrobiológiai vizsgálatai az elmúlt három esztendőben, különösen a keszthelyi öbölben, aggasztó jelenségekre hívják fel a figyelmet. a kék-és zöld algák időnkénti tömeges elburjánzása gyakran vízvirágzáshoz vezet, s ez veszélyezteti a víz fürdőjellegét. a természetes élővilág pusztulásának meggyorsuló jelei tapasztalhatók a keszthelyi - és a füzfői öbölben. ezek a jelek - mint hangoztatták - felhívják a figyelmet a káros elváltozásokra, vagyis arra, hogy olyan anyagok kerüljenek a tóba, amelyek erőteljesebben serkentik az algák tömeges elszaporodását, a növényvilág elburjánzását, végsősoron a tó eliszaposodását és feltöltődését. erre hívja fel a figyelmet az a tény is, hogy a tóba került foszfor hatását az algáknál nagyobb arányban tapasztalják mint egyéb, magasabbrendű élőszervezeteknél.

/folyt köv ./
16.05/p

-35-

16.30

bb.50. napirenden....folyt /p

a hidrobiológus napok első tudományos ülészakán, a többi között, beszámoltak a balaton délnyugati felében lezajló vízmozgások és hordalék vándorlások változásairól, amelyeket a vituki modell - kísérleteken tanulmányozott. a kutatók a balaton vízmérlegének megállapításánál 50 év adatait vették figyelembe, míg a párolgásra vonatkozóan a hő-és energiaháztartásról a központi légkörfizikai intézet vizsgálati anyagából voltak lekövetkeztetéseket. a vituki a helyszíni méréseken kívül tucatnyi regisztráló műszerrel, figyelteti, a balaton viselkedését és rajzokat készít a hullámzásról, az áramlásról és a víztömeg lengéséről. ezeket az adatokat kiegészítették a szélrendszer jelenségeinek megfigyelésével. messzemenően számbevették továbbá az időjárásnak a tóra gyakorolt hatását, nyomon követték a zala hordalékának útját, s megfigyelték a déli part eróziós tevékenységét. a keszthelyi öbölben és a zala torkolatnál nyomjelzős lebegő anyagokkal követték a hordalék mozgását.

elmondották a kutatók, hogy mindezeket az alapos megfigyeléseket és tudományos vizsgálatokat a vituki budapesti központjában modell-kísérleteken is rekonstruálták. méretarányos vizsgálatokkal állapították meg a keszthelyi és a szigligeti öbölben tapasztalható iszapvándorlást, a zala folyó hatásait és támpontot gyűjtenek a tó védelmében sorra kerülő tudományos tevékenységhez, a későbbi esetleges műszaki beavatkozásokhoz. /mti/

..-

bb.53. ünnepség a csehszlovák néphadsereg napja alkalmából

f/p szö la

1974. október 3.

csütörtökön délután a ceglédi városi művelődési házban helyőrségi állománygyűlésen emlékeztek meg a csehszlovák néphadsereg születésének 30. évfordulójáról. a bensőséges ünnepségen megjelent oláh istván altábornagy, a magyar néphadsereg vezérkari főnöke, miniszterhelyettes, továbbá a honvédelmi minisztérium katonai tanácsának több tagja, valamint dr. vaclav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete, valamint frantisek benko ezredes, katonai attasé. /mti/

..-

15.15/p

-36-

16⁵⁰

bb. 52. megkezdődött a magyar radiológusok vii. kongresszusa balatonfüreden

vid kz/il cz

1974. október 3.

csütörtökön a balatonfüredi szot szanatórium disztermében megnyitották a vii. magyar radiológus kongresszust. több mint 600 résztvevőt - köztük csaknem 200 külföldi tudóst - dr. pálfy károly, a balatonfüredi városi tanács elnöke, a szervezőbizottság nevében dr. szántó andrás, veszprémi főorvos köszöntötte. ezt követően dr. zsebők zoltán professzor, a magyar radiológus társaság elnöke mondott megnyitó beszédet, majd átadta az „év legjobb közleményéért”, címmel meghirdetett pályázat díját dr. udvardy tibor és dr. péntek zoltán főorvosnak. mint a díj átadásakor is elmondották. dr. udvardy tibor főorvos klinikai tárgyú izotop vizsgálatai bebizonyították, hogy a magas vérnyomásban megbetegedett fiatalok 75 százaléka különböző vese eredetű betegségekre vezethető vissza.

dr. péntek zoltán főorvos munkatársaival a bonyhádi járásban - 40 évesnél idősebb nők körében - emlőrák szűrő vizsgálatot végzett. a több mint 3 000 személy rákszűrését ugynevezett mamográphiás módszerrel állapította meg. e vizsgálatokkal átlagosan két évvel korábban lehet kimutatni a rákos daganatot, mint tapintással. ez döntő fontosságú az emlőrák megelőzése és gyógyítása miatt. a szűrés óta eltelt idő bizonyítja, hogy a korai stádiumban felfedezett néhány milliméteres nagyságú daganatok jobb hatásokkal gyógyíthatók.

a kongresszuson felszólalt dr. von romnan j. r. a leideni egyetem radiológiai klinikájának igazgatója, az európai radiológus társaság elnöke, aki a nemzetközi szervezet nevében köszöntötte a szaktudomány magyar művelőit.

ezután két szekcióban megkezdődött a három napig tartó tudományos ülészak, amelyen összesen 209 előadás hangzik el. a kongresszus csütörtöki kerekasztal-konferenciáján a radiológia legkiválóbb külföldi és hazai képviselői - orvosok és műszaki szakemberek - cserélték ki tapasztalataikat az új műszerek és eljárások alkalmazásának lehetőségeiről, valamint a röntgen- és izotop diagnosztika különböző kérdéseiről.

/folyt.köv./

16.25/11

- 37 -

16⁵⁰

bb. 52./megkezdődött .... folyt./il

a kongresszus alkalmából több külföldi cég és számos hazai vállalat gyógyászati műszerkiállítást rendezett a balatonfüredi Annabella szállóban. a medicor művek az mta izotop intézete és a gamma művek mellett bemutatta legújabb röntgen gépeit és különféle műszereit a philips és a bracco cég is./mti/

--

bb. 54. elhunyt beck oszkár

f ?il la

1974. október 3.

beck oszkár, a munkásmozgalom régi harcosa, az építőipari gépesítő vállalat pártszervezetének titkára életének 48. évében baleset következtében váratlanul elhunyt. temetéséről később történik intézkedés.

mszmp xx. kerületi bizottsága

építőipari gépesítő vállalat/mti/

--

bb. 56. a kpm közleménye

il la

1974. október 3.

az m-7-es félautópálya - zamárdi és székesfehérvár között - október első felében vasárnaponként még egyirányú lesz.

az eddigi gyakorlattól eltérően azonban az egyirányúsítást nem 22 órakor, hanem már 20 óra 30 perckor feloldják./mti/

--

- 38 -

16.45/il

17⁰⁰

p a r l a m e n t

bkk.6./ huszár istván.....4.folyt.-a

a nemzetközi munkamegosztásban korszakos jelentősége van ennek a szervezetnek, amely hazánk számára létfontosságú. a kölcsönös előnyökön, a szocialista internacionalizmus elvein nyugvó, sokoldalú és kétoldalú szerződéses kapcsolataink eredményei az eltelt 25 év szinte minden percében igazolták és

igazolják ennek a szervezetnek életrevalóságát. a megvalósulás útján halad az integráció komplex programjának teljesítése is. akkor is így van ez, ha gyakran és ismételtten megállapítjuk, hogy a szocialista országokkal való, szinte korlátlan gazdasági együttműködés lehetőségeit még korántsem aknáztuk ki teljesen.

külkereskedelmünknek kétharmadát bonyolítjuk le a szocialista országokkal és ezen belül 50 százalékát a szovjetunióval. ezek az arányok nagyjelentőségűek számunkra. lehetővé tesszük olyan gazdasági és termékszerkezet kialakítását, amelyek mellett a kutatásra, a termelésre, a fejlesztésre szánt erőforrásaink a legjobban szolgálhatják a gazdasági fejlődést.

igen öröndetes, hogy egyre több gyártmányszakosítás, mind több termelési kooperáció segíti elő ezt a folyamatot. annak ellenére, hogy még távolról sem lehetünk elégedettek az együttműködés nagyságát egyetlen termelési kooperációnk; részvételünk a zsiguli programban is jól bizonyítja. ez értékben megközelítőleg akkora, mint valamennyi tőkés céggel eddig kialakított kooperációnk.

a biztonság érzése rendkívül megnyugtató, és a tőkés világpiacnak ebben az ingatag korszakában igen fontos. a szocialista országok piaca mentes azoktól az árhullámzásoktól, válságoktól, mindazoktól a tünetektől, amelyek a tőkés világ piacát napjainkban jellemzik. a biztonság és a stabilitás azonban arra kötelez, hogy állandóan javítsuk termékeink minőségét, korszerűsítsük azokat.

amikor hazánknak a nemzetközi munkamegosztásban betöltött szerepe növelésére törekszünk, külpolitikai elveink szellemében cselekszünk. gazdasági kapcsolataink fejlesztése a békés egymás mellett élés politikájának gyakorlati megvalósítását szolgálja. hiszen a békés egymás mellett élés politikájának gazdasági tartalma is van, ami - egyebek között - azt jelenti, hogy elvetjük a gazdasági háborúnak mindenféle módját és eszközét. fellépünk a gazdasági diszkrimináció minden válfajával szemben.

/folyt.köv./

13.25/a

- 31 -

bkk.6./ huszár istván...5.folyt./-a

az európai béke és biztonság megszilárdításáról tanácskozó genfi konferencia eddigi eredményei azzal a reménnyel töltöttek el bennünket, hogy európa, - minden kedvezőtlen jelenség ellenére - ezen a téren is előbbre fog lépni, és a politikai, a tudományos-műszaki és kulturális kapcsolatok és együttműködés mellett a békés egymás mellett élés politikájának gazdasági tartalma is kiteljesedik, hatékonyabban érvényre jut.

kedves elvtársak !

felszólalásom nem lenne teljes, ha nem tennék említést azokról a tárgyalásokról, amelyeket éppen az elmúlt napokban moszkvában Magyarország és a szovjetunió mindenre kiterjedő politikai, gazdasági, kulturális és tudományos-műszaki kapcsolatairól folytattunk. abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy mint a magyar párt- és kormány-küldöttség tagja részt vehettem ezeken a tárgyalásokon.

küldöttségünk minden tagja átérezte ennek a látogatásnak jelentőségét és fontosságát. számunkra küldetés volt ez az út, népünknek a szovjetunió iránti megbonthatatlan barátsága és testvéri ragaszkodása jegyében. a sajtó, a rádió és a televízió jóvoltából országunk minden lakosa figyelemmel kísérhette a látogatás valamennyi mozzanatát. mint ahogy számunkra, bizonyos egész népünk számára is emlékezetes marad ez az élmény, amelyet a szovjet embereknek a mi népünk iránti mély, baráti érzelmeiről szerezhetünk. és ugyanezt a mély, baráti érzelmeket, testvéri segítségkészséget tapasztaltuk a szovjetunió vezetői részéről is tárgyalásaink során.

nem szeretném a központi bizottság és a kormány értékelését megelőzni, de azt bizton kijelenthetem, hogy küldöttségünk eredményes munkát végzett, küldetését sikerrel teljesítette, méginkább elmélyült, megerősödött hazánk és a szovjetunió barátsága, sokoldalú együttműködése.

a közös közlemény részletesen összefoglalja tárgyalásaink témáit és eredményét. ezek közül én csak azt kívánom kiemelni, ami az országgyűlés jelenlegi ülészakájának napirendjéhez szervesen kapcsolódik. örömmel és megelégedéssel állapítottuk meg, hogy a két ország közötti kereskedelmi forgalom megállapodásaink szerint, dinamikusan növekszik.

/folyt.köv./

13.30/a

14⁰⁰

bkk.6./ huszár istván...6.folyt./-a

megtárgyaltuk a magyar és a szovjet népgazdaság következő öt éves terveinek összehangolása terén eddig végzett munkát, különös tekintettel a két ország fűtőanyag- és energiahordozó-tartalékainak további kiaknázására, s a legfontosabb gépipari ágazatokban a szakosítás és kooperáció kiszélesítésére. elhatároztuk, hogy megkülönböztetett figyelmet fordítunk a szocialista gazdasági integráció komplex programjában előirányzott, új, korszerű gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési formák szélesebb körű alkalmazására. megállapodtunk, hogy fokozzuk az integráció konkrét megvalósításával kapcsolatos munkát, hogy így jobban kihasználjuk az egyes kulcságazatok és termékfajták közös tervezésének lehetőségeit, szélesítsük a termelési és műszaki-tudományos együttműködést a hatékonyság fokozására és országaink népgazdasági fejlődésének további meggyorsítására. tárgyalásaink új irányokat határoztak meg, új távlatokat nyitottak.

a magyar és a szovjet nép barátságának, Magyarország és a szovjetunió éppen harminc esztendeje kezdődött sokoldalú együttműködésének kiemelkedő eseménye volt ez a látogatás.

e látogatás további lendületet, biztonságot és lelkesedést adott szocialista építőmunkánk új feladatainak végrehajtásához. újabb erőt merithettünk a kommunizmust építő szovjet nép alkotó munkájának nagy sikereiből.

kedves képviselő-elvtársak !

lelkesítő céljaink megvalósításában fontos lépést jelent előre a most vitára bocsátott külkereskedelmi törvényjavaslat. hozzásegíthet, hogy népgazdaságunknak e fontos ágazata még jobban, még hatékonyabban szolgálja politikai, társadalmi, gazdasági céljainkat, a szocializmus építését. ebből a szempontból tartom értékesnek a törvényjavaslatot és kérem az országgyűlést, hogy azt fogadja el. /mti/

--

13.35/a

- 33 -

14⁰⁰

bkk.5./ megkezdődött.....6.folyt./-a

szünet után varga gáborné elnökletével megkezdődött a törvényjavaslat fölötti vita. elsőként molnár endre/ buda-

pest, 57. vk./ a budapesti pártbizottság titkára kért szót. kifejtette, hogy a magyar népgazdaság számára a külkereskedelem, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlődése kiemelkedően fontos. és az ebből fakadó előnyök hasznosítása népgazdaságunk számára meghatározó jelentőségű.

- külkereskedelmi forgalmunk gyorsabban nő - mondotta a - mint az ország ipari és mezőgazdasági termelése. a negyedik ötéves terv időszakára is jellemző ez a tendencia. míg a külkereskedelmi áruforgalmunk a harmadik ötéves terv időszakában 50 százalékkal növekedett, addig a negyedik ötéves terv-időszaknak csupán az első három esztendejében az export növekedése mevközelítette a 60 százalékot, az importé pedig a 30 százalékot. ez a néhány adat is bizonyítja, hogy a külkereskedelmi törvény a népgazdaság rendkívül dinamikusan fejlődő szféráját szabályozza.

a képviselő a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a termelés, a technika és a tudomány fejlődése a nemzetközi munkamegosztás, a szakosítás és a kooperáció fejlődését, az integrációs folyamatok kibontakozását, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bővülését igényli. ezek az objektív, törvényszerű folyamatok azonban az imperialista országokban - az állammonpolista kapitalizmus viszonyai között - csak súlyos ellentmondásokon keresztül, gazdasági, politikai, társadalmi megrázkódtatások árán valósulnak meg. a tőkés gazdaságnak nem sikerült leküzdenie fejlődése ciklikus jellegét sem.

a szocialista vilárendszer országainak gazdasága ugyanakkor tervszerűen kiegyensúlyozottan és töretlen lendülettel halad előre. a magyar népgazdaság eredményes fejlődése a szocialista országokkal folytatott - mindenekelőtt a kgst keretében összehangolt - tervszerű, sokoldalú együttműködésre támaszkodik. népköztársaságunk külkereskedelmének több mint kétharmadát a szocialista országokkal, s hozzávetőlegesen egyharmadát a tőkés országokkal bonyolítja le. a szocialista országokkal kialakított külkereskedelmi forgalmunknak több mint fele jut a szovjetunióra.

/folyt.köv./
13.50/a

bkk.5./ megkezdődött.....7. folyt./-a

a szovjetunióval való sokoldalú gazdasági együttműködés állandó fejlesztése az alapja és biztosítéka népgazdaságunk tervszerű és lendületes előrehaladásának. csak erre az együttműködésre támaszkodva lehetünk képesek arra, hogy fékezzük és visszartartsuk a tőkés gazdaság válságának bomlasztó hatásait - hangsúlyozta a képviselő. - ennek ellenére hazánk és különösen a fejlett tőkés országok közötti gazdasági kapcsolatok is igen jelentősek, s ezeket a kapcsolatokat a jövőben is fejleszteni kívánjuk. számolnunk kell azonban azzal, hogy a tőkés világ-gazdaság válságai az egyes tőkés államok és a tőkés államok egyes csoportjainak, államközi szervezeteinek intézkedései révén jelentős, kedvezőtlen gazdasági hatások is érik a magyar népgazdaságot.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a napirenden lévő törvény a társadalmi érdekek előrettekintő szolgálatára kötelez és azt célozza, hogy a szűkkörü pillanatnyi előnyökkel szemben a közös, hosszútávú, alapvető érdekeket érvényesítsük. a törvényjavaslat számot vet azzal is, hogy a nemzetközi árucserre mindinkább összefonódik a termelési és műszaki-tudományos együttműködés különböző formáival, s mind erőteljesebben érvényesülnek - a kgst országok kapcsolataiban pedig tervszerűen bontakoznak ki - az integrációs folyamatok. a külkereskedelmi vállalatok ilyen fejlődése igényli a termelő vállalatok, illetve a felhasználók szerves bekapcsolódását a külkereskedelmi tevékenység minden fázisába. a termelő vállalatoktól azonban a jövőben el kell várni, hogy maguk is - több forrásból tájékozódva - kezdeményezően és aktívan vegyenek részt a külkereskedelmi megállapodások előkészítésében, a minél kedvezőbb feltételek kivívásában és a szerződésekből rájuk háruló kötelezettségek pontos teljesítésében. a jövő, a fejlődés tendenciái arra mutatnak, hogy a kutató, a fejlesztő, a termelő és értékesítő tevékenység koncentrállására és nemzetközi méretű összehangolására van szükség. s erre mindenekelőtt a kgst keretein belül kell törekedni.

kitért a továbbiakban a fővárosnak az ország ipari termelésében betöltött súlyára, szerepére. a budapesti ipar termelésének részaránya az ország ipari termelésében 45 százalék körül mozog., s ebből származik ipari exportunknak több mint 50 százaléka. ugyanakkor - hangsúlyozta - minden adat azt bizonyítja, hogy a budapesti ipar korszerűsítése, rekonstrukciója lassu, s ez az elmaradás közvetlenül és károsan hat az ország ipari exportképességének fokozására.

/folyt.köv./
14.00/a

parlament

bkk.5./ megkezdődött.....8.folyt./-a

dr. László Andor államtitkár, a magyar nemzeti bank elnöke

szólalt fel ezután. beszédét mai bkk.2. kiadásunkon közöltük. az embargót

f e l o l d j u k !

egyben a következő javításokat adjuk dr. László Andor beszédére:

az első folytatás második bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:.....a biztonság sem. a kgst-országok együttműködése..

az első folytatás harmadik bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen:.....a világ ipari termelésének 37 százalékát...

a harmadik folytatás ötödik sorában a szöveg helyesen:

...frontján v é g e z z ü n k versenyképességet fenntartó és növelő fejlesztéseket.

ezután Marton János képviselő emelkedett szólásra.

Marton János/ Győr-Sopron megye iii. vk./ a rábatext

igazgatója - Győr több, jelentős export-tevékenységet folytató iparvállalatának tapasztalatai alapján - hangsúlyozta: a vállalatok gazdálkodására - elsősorban a gazdasági szabályozók változásán keresztül - hat ki a világpiaci helyzet. a vállalatok ha hatékonyságukat növelni akarják csakis olyan termékeket állíthatnak elő exportra, amelyek versenyképesek, s egyben gazdaságosak is. e követelménynek azonban önerőből nem mindig tudnak eleget tenni. a tőkés államokban egyre éleződnek a gazdaságpolitikai ellentmondások, amelyeket a már akuttá vált pénzügyi válságok és az olajárak növekedése tovább fokoz. a közgazdasági szabályozó rendszernek figyelembe kell tehát vennie, s lehetőleg el kell háritania azokat a gazdasági hátrányokat, amelyeket például az állandósult tőkés infláció okoz.

/folyt.köv./

14.10/a

- 36 -

parlament

bkk.5./ megkezdődött.....9. folyt./-a

a képviselő aláhuzta: a törvénytervezet jól szolgálja a népgazdaság érdekeit azzal is, hogy jogi keretbe foglalja a külkereskedelmi gyakorlatot, lehetővé teszi egységes értelmezését és végrehajtását az alacsonyabb szintű jogszabályok alkotói számára is.

a törvény végrehajtási utasításában különös súllyal kell majd foglalkozni a külkereskedelmi forgalom előkészítésének feladataival - ez feltétele a jó bonyolításnak. a beszerzés és értékesítés kizárólagosan népgazdasági érdekeket szolgáló kapcsolatának. ennek érdekében szélesíteni kell a beszerzési piacokkal kapcsolatos ismereteket, a tájékozódást a piacok üzleti szokásairól.

Radnóti László/ Somogy m.10 vk./ Csurgói ktsz elnök ki-

emelte, hogy külkereskedelmi munkánk - kedvező vagy kedvezőtlen irányban - erősen befolyásolhatja fejlődésünket. mint mondta, közvéleményünk egésze még nem ismeri a külkereskedelemnek népgazdaságunkban betöltött szerepét, fontosságát. ennek kapcsán említette, a magyar kereskedelmi kamara színvonalas informatív kiadványait, amelyek a gazdálkodó szervek csak igen kis részéhez jutnak el, pedig széleskörű információit egy-egy gazdasági döntés meghozatala előtt - mindig hasznosan lehet értékesíteni.

sokakban felmerül, mi a helyes, hogy ha egy-egy termékből, fogyasztási cikkből átmenetileg ellátási zavar támad, az export csökkentésével, vagy inkább az import növelésével helyes áthidalni a nehézségeket? a képviselő véleménye szerint minden körülmények között törekednünk kell export-piacaink stabilitására, s örködnünk a már meglévő piaci pozícióink felett. hosszabb távon tehát a belföldi ellátás stabilitását inkább az export növelésével, mint annak időközönkénti visszaszorításával lehet megnyugtatóan biztosítani. Radnóti László a továbbiakban arról beszélt, helyes, hogy a törvényjavaslat a nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségek kötelező érvényű teljesítését minden gazdálkodó szervezetre - közöttük a szövetkezetekre - is kiterjesztik és gondoskodik arról, hogy a rendelkezés végrehajtása egyik vagy másik gazdálkodó szervezet gazdaságos működése szempontjából anyagi hátrányt jelent annak kiküszöböléséről is gondoskodik. felvetette: helyes lenne, ha a külkereskedelmi jogu vállalat és a belföldi szerződő felek - a mindenkori piaci helyzetnek megfelelően - állapotodhatnának meg a bonyolítási formák bármelyikében.

ezután ebédszünet következett.

/folyt.köv./
15.05/a

- 37 -

bkk 5. /megkezdődött 10.folyt./um

ebédszünet után péter jános elnökletével folytatta ta-
----- tanácskozását az országgyűlés.

elsőként huszár istván, a minisztertanács elnökhelyettese
----- emelkedett szóra.

/huszár istván beszédét mai bkk 6-os számú kiadásunkban
közöltük, az embargót a következő javítások figyelembevételével
feloldjuk:

az 1. folytatás első bekezdésének 11. sorában a dinamikus
szó kimarad.

az 1. folytatás 1. bekezdésének alulról számított 13. és
14. sorában a szöveg helyesen:

...tükröződik talán leginkább a nemzetközi munkamegosztás sze-
-----
repe hazánk gazdasági életében.

a 2. folytatás első bekezdésének 6.sorában az „egy év-
ben,, helyett é v e k b e n irandó.

a 2. folytatás 3. bekezdésének 10. és 11. sorában az
„egységének,, helyett e g é s z é n e k irandó.

a 3. folytatás 1. bekezdésének 8. sorában a szöveg helye-
sen: ...ezért kötelez a felirat is becsületre ....
-----

a 3.folytatás 1. bekezdésének alulról számított 3. sorá-
ban a k e r e s k e d e l m i szó kimarad.

a 4. folytatás első bekezdésének 5. sorában a „szinte,,
szó kimarad.

a 4. folytatás 1. bekezdésének 6.sorában az „életrevaló-
ságát,, helyett létjogosultságát irandó.

/folyt.köv./

16.00/um

bkk 5. /megkezdődött ...11.folyt./um

a 6. folytatás 1. bekezdésének alulról számított 2. és
3. sorában a „népgazdaság,, szó helyett gazdasági irandó.
-----

huszár istván után dr. molnár frigyos szólalt fel. beszé-
-----
dét mai bkk 3-as kiadásunkon közöltük. az embargót f e l -
o l d j u k, s az anyagra a következő javításokat adjuk:

a beszéd helyesen így kezdődik:

egész szocialista fejlődésünk, életszínvonalunk alakulásá-
ban rendkívül fontosak a nemzetközi gazdasági kapcsolatok. ért-
hető tehát, hogy kiemelkedő nemzeti érdekünk fűződik ahhoz a
törekvéshez, amely a számunkra legjobb és a legnagyobb bizton-
ságot nyújtó kapcsolatok kialakítására és erősítésére irányul.
helyeselte ezzel kapcsolatban, hogy a törvényjavaslat határo-
zott orientációt ír elő: kiemeli a szocialista államokkal, köz-
tük is különösen a kgst-hez tartozó országokkal folytatott ke-
reskedelmünk és gazdasági együttműködésünk fontosságát.

- mint az élet minden területén -, hangsúlyozta a felszólá-
ló - a gazdasági kapcsolatokban is számunkra meghatározó sze-
repe van a közös eszméken, célokon és közös érdekeken nyugvó
magyar-szovjet együttműködésnek. kapcsolataink a szovjetunió-
val - amint a kádár jános vezette párt- és kormányküldöttség
legutóbbi látogatása, tárgyalásai során is bebizonyosodott -
eredményesen fejlődnek, immár három évtized óta. nézeteink, ál-
lásfoglalásaink teljes egysége jellemezte a mostani baráti ven-
déglátás során folytatott tárgyalásokat. megfelel várakozásunk-
nak - mondta dr. molnár frigyos -, hogy a társadalmi, a politi-
kai és a kulturális területen történő együttműködésünk fejlesz-
tése mellett a jövőben - a következő öt éves tervek várhatóan
sikeres összehangolásával - még inkább dinamikus fejlődnek a
tudományos-műszaki, az áruforgalmi, gazdasági kapcsolataink.
nagy nemzeti ünnepünkre, hazánk felszabadulásának 30. évfor-
dulójára készülve igen jó érzés tudnunk, hogy a magyar-szov-
jet barátság és együttműködés mind gyümölcsözőbben alakul, s
ezzel jól szolgálja a két testvérnép nagy, közös céljainak meg-
valósulását.

/folyt.köv./

16.07/um

bkk 5. /megkezdődött ...12.folyt./u

ezután arról beszélt a képviselő: a szövetkezetek alapvetően érdekeltek országunk nemzetközi gazdasági kapcsolataiban és .....

a második folytatás második bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen: ..a sokoldalú információ - s ezen belül a külső piacok igényeinek és értékeitelének ismerete - nagymértékben segítheti ...

a következő felszólaló kollár józsef /bp. 63. vk./ a csepel

művek motorkerékpár gyárának főművezetője a külkereskedelmi munka néhány helyi példáját sorolta fel, elmondotta, hogy a csepel művek termékeinek mintegy 30 százalékát exportálja, s ezek 60 százaléka irányul a szovjetunió és a szocialista országokba. 1974-ben az export volumene eléri a 4 milliárd forintot. a csepel művek 14 termelő vállalatának termékeit 2 saját és 11 külkereskedelmi vállalat forgalmazza. a külkereskedelmi vállalatok - folytatta a képviselő - annak függvényében, hogy milyen arányban részesednek a csepel művek exportjából, oly mértékben segítik a vállalatot a távlati tervezés, a műszaki fejlesztés terjedőiben. nem szorul bizonyításra az a megállapítás - mutatott rá - hogy a külkereskedelem által szolgáltatott információk: a fejlődés irányáról, a termékek minőségéről, a várható piaci igényekről meghatározzák a vállalatok műszaki fejlesztésének irányát. csak üdvözölni lehet a törvényjavaslatban foglaltakat, miszerint a vállalat maga választhatja meg külkereskedelmi partnerét, amely termékeit forgalomba hozza. ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy jó lenne, ha a külkereskedelmi vállalatok is versenyeznének egymással a termelők megnyerése érdekében, mert ily módon a vállalatok valóban a legmegfelelőbb külkereskedelmi társat találhatnák meg.

a csepel művek külkereskedelmi kapcsolataiban a legnagyobb jelentőséget a múltban, a jelenben és a jövőben is a szovjetunió és a szocialista országokkal fennálló kapcsolatnak: gazdasági, tudományos, műszaki együttműködésnek tulajdonítjuk - mondotta a képviselő. a szocialista országokkal, elsősorban a szovjetunióval folytatott gazdasági, műszaki, kereskedelmi együttműködés előnyei nemcsak a népgazdaság, hanem a csepel művek szintjén is jól mérhetők.

/folyt.köv./

- 40 -

16.14/um

e

bkk 5. /megkezdődött 13.folyt./um

külön szövegezték arról a nagyszerű kapcsolatról, ami a csepel művek és a szovjetunió külkereskedelmi szervei között évtizedek óta kialakult és ma is fennáll. a mi gyárunk termékeinek nemcsak legbiztosabb piaca a szovjetunió, hanem döntő szerepe van abban is, hogy zavartalanul dolgozhatunk, mert úgy az alapanyagellátásban, mint az energiagondok enyhítésében bizton támaszkodhatunk, mint segítőkész barátokra. végezetül a képviselő hangsúlyozta: a külkereskedelem még jobban kezdeményezze és ösztönözze a további termelési kooperációk és együttműködések kialakítását.

ezután gácsi miklós emelkedett szólásra. beszédét mai

bkk 4-es szám alatt közöltük. az embargót feloldjuk.

ezután szünet következett, majd apró antal elnökletével folytatódott a tanácskozás.

gorjancz ignác

----- /szólnok m. 14.vk./, a jászberényi hűtőgépgyár vezérigazgatója hangsúlyozta: a törvényjavaslat tulajdonképpen szocialista államunk tulajdonosi pozícióiból fakadó rendelkezés a külkereskedelem állami monopólium voltáról. a törvénytervezet erénye, hogy a külkereskedelemtől szóló különböző jogszabályok összefoglalásával az egységes értelmezést, az egységes gyakorlat kialakulását segíti, s biztosítja a népgazdasági érdekek elsődlegességét.

gorjancz ignác a továbbiakban külkereskedelmünk dinamikus növekvő forgalmáról szólt, s örömdetes tényként nyugtázta, hogy az export aránya az ország nemzeti jövedelmében megközelíti a 40 százalékot. külgazdasági kapcsolataink szélesítése - mondotta - fontos tényezője gazdaságpolitikai céljaink, a népgazdaság további gyors fejlődését szolgáló tervek megvalósításának. a törvénytervezet nemcsak ágazati feladatokat rendszerez és szabályoz, hanem biztosítja a fontos funkcionális tevékenység feltételeit is. a külgazdasági kapcsolatokon belül például egyértelműen kiemeli a külkereskedelem közvetlen feladatait, valamint e feladatok ellátásának szervezeti rendszerét.

/folyt.köv./

- 41 -

16.50/um

o

parlament

bkk 5. /megkezdődött....14./folyt./um

az elmúlt esztendőben a vállalatok, gazdálkodó egységek önállóságának növekedésével, a vállalatok és az irányító szervek kapcsolatainak megváltozásával együtt járt az érdekek és érdekeltségek „zavara”, „összeütközése”. a fejlődés rendjét ez ugyan alapvetően nem befolyásolta, de mindenképpen kedvezőtlenül hatott a fejlődés ütemére és tervszerűségére, a hatékonyságra, s akadályozta mind a belső, mind a nemzetközi munkamegosztás szükséges alakulását. az egyik ilyen ütközéspont éppen a külkereskedelem területe volt. a termelők és a külkereskedelmi vállalatok közötti viták - a külkereskedelmi tevékenység egyértelmű, jogi szabályozásának hiányában - lassították a fejlődést, rontották a hatékonyságot. e viták végére tesz pontot a törvénytervezet; olyan együttműködés kereteit szabja meg, amelyben a népgazdasági érdekek veszélyeztetése, háttérbe szorítása nélkül érvényesülhet, bontakozhat ki a különböző vállalatok, gazdálkodó egységek, szervezetek külkereskedelmi ténykedése.

kovács sándor

----- /pest megye, 10.vk./ a nagykovácsi konzervgyár igazgatója hangsúlyozta, hogy a külkereskedelmi munkának - a számos közreműködő között - két főszereplője van: a külkereskedelmi joggal rendelkező vállalat és a termelő vállalat. ma már a legtöbb esetben elválaszthatatlan társként működnek együtt. a tárgyalások, szerződéselőkészítések rendszere mind jobban igényli a termelő vállalatok szakembereinek részvételét, bevonásuk a szerződés előkészítésébe a hatékony külkereskedelmi munkának előfeltétele. ezt helyes lenne a végrehajtási utasításban is rögzíteni. a termelő vállalatnak - különösen ha termelésében nagy az export-import súlya - léte, fejlődése függhet attól, hogy mennyire ismeri a külső piacok helyzetét. ez a körülmény szintén a szélesebb körű és általánosabb részvételét indokolja a szerződések előkészítésében.

a képviselő utalt arra, hogy a kiemelt nagyvállalatokat az érvényes rendelkezések felruházzák a külkereskedelmi munkában való aktív részvételre, arra is kötelezik őket, hogy már a tervezés időszakában működjenek együtt a hazai külkereskedelmi vállalatokkal és tervező szervekkel, sőt bizonyos esetekben a baráti országok megfelelő vállalataival is. az ilyen együttműködést semmiképpen sem lehet attól függővé tenni, hogy azt kívánja-e a megbízott vagy kijelölt külkereskedelmi vállalat.

/folyt.köv./
17.03/um

6-42 -

parlament

bkk.5./ megkezdődött.....15.folyt./-a

miután több felszólaló nem jelentkezett, apró antal megadta a szót dr. biró józsef külkereskedelmi miniszternek, aki válaszolt a képviselői hozzászólásokra, javaslatokra.

köszönetét fejezte ki az országgyűlésnek az élénk érdeklődésért, amely kifejezésre jutott a törvényjavaslat vitájában. mint mondta, a képviselői hozzászólások egyrészt konstruktívak, másrészt segítőkészek voltak: azon a közös nevezőn, hogy a népgazdaság érdekeit állították előtérbe.

a konkrét javaslatokra kitérve - arról szólt dr. biró józsef, hogy a külkereskedelem országos tevékenysége és egyes vállalatok anyagi érdekeltsége összeegyeztethető. ami az exportra termelő vállalatokat illeti: választási joguk -, hogy melyik külkereskedelmi cégünkkel működjenek együtt - egész sor területen bővülőben van. természetesen az együttműködésnek - az információkérésnek, a válaszadásnak - minél pergőbben kell alakulnia, hiszen egyetlen vállalat kereskedő kedvét sem fokozza az ügyletkötések többhónapos átfutási ideje. a gyors ügyintézéshez megvannak a szervezeti feltételek.

az importtal kapcsolatos vállalati kockázatról szólva a miniszter megemlítette - megfelelő jogszabályi rendezés és államháztartási gyakorlat nyomán - egyetlen gazdálkodó egység sem rövidülhet meg, de nem is tehet szert jogosulatlan gazdasági előnyre. a külkereskedéssel járó tárgyalások, utazások gyakorlatát - amiről szintén szó esett a vitában - dr. biró józsef megfélemlőnek mondta. az ilyen utakon résztvevők 30 százaléka külkereskedő, 70 százaléka pedig különböző termelő területek szakembere. kétségtelenül igazuk van azoknak, akik a külkereskedelem és a hazai termelés valamint a külföldi piackutatás szakembereinek minél közvetlenebb, eredményesebb közös munkáját, együttműködését szorgalmazzák.

a külkereskedelmi miniszter végül ismételten kérte, hogy az országgyűlés emelje törvényerőre a beterjesztett javaslatot.

/folyt.köv./
18.00/a

- 43 -

parlament

bkk.5./ megkezdődött.....16.folyt./-a

a z országgyűlés előbb a jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint a kereskedelmi bizottság jelentésében foglalt módosító javaslatokat, majd a külkereskedelemről szóló törvényjavaslatot általánosságban és - a megszavazott módosító indítványokkal - részleteiben egyhangulag elfogadta.

apró antal elnöki zárszavával berekesztette a csütörtöki ülést. az országgyűlés pénteken 10 órakor folytatja munkáját: megtárgyalja a minisztertanács tanácsi hivatala elnökének beszámolóját a tanácstörvény végrehajtásáról./mti - fehér péter, gergely róbert, miskolci péter, tóth ferenc/

--

18.10/a

- 44 -

bb 55. volt szovjet ösztöndijasok találkozója a szovjet kultúra és tudomány házában

il la

1974. október 3.

a nehézipari minisztérium és a magyar-szovjet baráti társaság csütörtökön szakmai találkozóra hívta meg a villamosenergetika- és bányászat területén dolgozó volt szovjet ösztöndijasokat a szovjet kultúra és tudomány házába.

a találkozón megjelent mintegy 150 szakembert kovács sándor, a nim pártbizottságának titkára üdvözölte a rendezőszervek és az ösztöndijas bizottság nevében. ezt követően dr. halász tibor és szili géza miniszterhelyettesek tájékoztatták a résztvevőket a magyar-szovjet együttműködés fejlődéséről, eredményeiről, valamint a nehézipari aktuális feladatairól. a szovjet egyetemeken végzett szakembereink beszámoltak munkaterületükön szerzett tapasztalataikról, arról, hogy a tanultakat milyen mértékben és módon tudták hasznosítani. szóltak a volt szovjet ösztöndijasok rendszeres találkozóinak előnyeiről, azok jelentőségéről. a találkozó - amelynek elnökségében helyet foglalt regős gábor, az mszbt titkára és i. i. bagyul a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára, az szbtsz magyarországi képviselőjének vezetője - szakmai filmek vetítésével zárult./mti/

--

bb. 57. marjai józsef

il la

1974. október 3.

külgyminisztériumi államtitkár fogadta johannes kneppelhout-ot a holland királyság magyarországi új, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben adja át a megbízólevelét./mti/

--

1905

- 39 -

bb. 58. hatszázhuszezer forint az éhezõ afrikai népek megsegítésére

il la

1974. október 3.

nagy sikerrel zárult az a képaució, amelyet a magyar vöröskereszt orosz jános munkácsy-dijas festõmûvész felajánlott mûveibõl rendezett. a vásárlók túlnyomórészt vállalatok és intézmények voltak, s számos szocialista brigád is felkereste az aukciót. a képek megvásárlásával szolidaritásukat kívánták kifejezni az éhezõ afrikai népekkel. orosz jános festõmûvész példamutató kezdeményezése nyomán hatszázhuszezer forint értékû élelem indulhat útjára az éhezõ afrikai népek megsegítésére./mti/

-. -

bb. 59. a belföldi szerkesztõség hireinek jegyzéke 13 órától 18 óráig

p la

1974. október 3.

34. elhunyt kozma ferenc
35. szovjet vendégrendezõ
36. rádió mûsorok az ndk évfordulója tiszteletére
37. kimagasló siker orosz lányon
38. napsütést ígér a meteorológia
39. dr. gosztonyi jános vietnami diákokat fogadott
40. társadalmi munkások kitüntetése
41. megemlékezés szolnokon a bolgár évfordulóról
42. néptáncfesztivál
43. fogadás a gruz színház tiszteletére
44. ötven éves a mezõgazdasági kutatás szegeden
45. orosz jános kiállítása
46. bemutató a gyõri színházban
47. tatarozzák a palota szállót
48. a kpm ifjusági parlamentje miskolcon
49. vaskohászati konferencia
50. hidrobiológus napok tihanyban
51. zala tiber kiállítása
52. radiológus kongresszus
53. ünnepség a csehszlovák néphadsereg napja alkalmából
54. elhunyt beck oszkár
55. volt szovjet ösztöndíjasok találkozója
56. kpm közlemény
57. marjai józsef fogadta a holland nagykövetet
58. képaució
59. híregyzék./mti/

18.15/p

-. -
-40-

18.15

bb. 60. idõjárásjelentés

il la

1974. október 3.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön este:

hüvös marad az idõ

várható idõjárás péntek estig:

változóan felhõs, hüvös idõ, elszórtan esõ, a magasabb hegyeken futó hózápor. mérsékelt, napközben megélénkülõ nyugati-délnyugati szél. a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 10-15 fok között/mti/

-. -

bb. 61. ügyeleti szolgálat közérdekû közuti bejelentésekre

i ms/il la

1974. október 3.

az országos közutakon bekövetkezõ rendkívüli események - balesetek, utrongálódások, forgalmi nehézségek, - bejelentésére a közlekedés- és postaügyi minisztérium budapesti közuti igazgatóságán éjjel-nappali ügyeleti szolgálatot hoztak létre. az ügyelet telefonszáma: 189-496. telex: 22-4088. a közérdekû közuti bejelentéseket ezen a számokon pest megyébõl a nap bármely szakában, a többi megyébõl pedig munkaidõn túl lehet megtenni./mti/

-. -

- 41 -

19.10/il

18.15

bb. 62. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától
zárásig

il la

60. időjárásjelentés
61. ügyeleti szolgálat
62. hírjegyzék

-. -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő : koncz antal
szerkesztette : halasi györgy
lakatos erzsébet

- 42 -

~~VÉGE~~

2100

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 1. shakespeare és gorkij-dráma a fővárosi színpadokon -
október budapesti premierjei

i nn/gk/szö/il cz

1974. október 4.

a következő hetek változatos színházi produkciókkal várják a budapestieket: októberben hat premier lesz a fővárosban. a nemzeti színház társulata október 19-én mutatja be makszim gorkij „jegor bulicsov és a többiek„ című drámáját, amely az elmúlt évek emlékezetes színházi sikerei közé tartozik. az új előadást major tamás irányításával állítják színpadra, a címszerepekben básti lajossal. a főbb szerepekben gobbi hildát, csernus mariannt, daniel valit, bodnár erikát, szersén gyulát és agárdi gábort láthatják a nézők. a diszleteket varga mátyás, a jelmezeket pedig vágó nelly tervezi. jelentékeny szerep bemutató színhelye lesz október 18-án a vigszínház. ekkor shakespeare „antonius és cleopatra„ című tragédiája kerül a nézők elé mészöly dezső fordításában. a produkciót vendégként vámos lászló rendezi, fehér miklós diszleteinek és jánoskúti mártá jelmezeinek felhasználásával. a kísérőzene megírására petrovics emilt kérték fel. a két híres főszerepet ruttikai éva és darvas iván alakítja. nagyobb feladatot kapott az előadásban oszter sándor, egri mártá, kutvölgyi erzsébet, somogyvári rudolf, koncz gábor, benkő gyula, pethes sándor, szombathy gyula, valamint két főiskolai hallgató, egri katalin és soproni ágnes.
/folyt.köv./

- 1 - Burgancsalu